

ნიკოლაძე
ქიქშიძე

ბიბლიოგრაფია

Николай Андреевич

КИПСИДЗЕ

Библиография

*

Nikoloz KIPSHIDZE

Biobibliography

„მეცნიერება“

2006

ნიკოლოზ
ყიფშიძე

(1888-1954)

ბიობიბლიოგრაფია

გამომცემლობა „მეტწიერება“

თბილისი

2006

**Н и к о л а й
А н д р е е в и ч
К И П Ш И Д З Е**

(1888 – 1954)

Б и о б и б л и о г р а ф и я

**N i k o l o z
K I P S H I D Z E**

(1888 – 1954)

B i o b i b l i o g r a p h y

“Мецнисреба” Тбилиси

“Metsniereba” Tbilisi

2006

გამოჩენილი ქართველი ექიმის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის ნყოფშიძის ბიობიბლიოგრაფია მოიცავს 1924-2006 წლების მასალას: სამეცნიერო შრომებს, უცხოური სპეციალური ლიტერატურის რეფერატებს, მისი რედაქციით გამოცემულ შრომებს და ლიტერატურას მის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურ-ანბანურ რიგით. ბიობიბლიოგრაფიას წინ უძღვის ნყოფშიძის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე შიშობილება, ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები. ცალკეა გამოყოფილი საიუბილეო თარიღები. ერთეის ძირითად შრომათა ანბანური და სახელთა საძიებლები.

Библиография выдающегося грузинского врача, академика Академии наук Грузии Н.А.Кипшидзе охватывает материал 1924-2006 гг.: научные труды, рефераты специальной иностранной литературы, труды, изданные под редакцией ученого и литературу о нем.

Материал расположен в хронологическо-алфавитном порядке. Библиография предпослан краткий обзор научной и общественной деятельности и основные даты жизни и деятельности Н.А.Кипшидзе. Отдельно выделены юбилейные даты. Прилагается алфавитный указатель основных трудов и указатель имен.

Biobibliography of the famous georgian physician, academician of the Georgian Academy of Sciences N.Kipshidze involves the materials of 1924-2006 years: the scientific works, abstracts of special foreign literature, works edited by N.Kipshidze and literature about him.

The material is arranged in chronological-alphabetical order. The biobibliography is prefaced by a short review of scientific and public activities and dates of his life and activity. Jubilee dates are separately given. Alphabetic index of principal works and name index are applied.

ბიობიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია: ჯ.აფაქიძე (მთ.რედ.), ჯ.ლომინაძე, ე.გამყრელიძე, მ.საღუჭაძე, გ.გველესიანი, მ.ზაალიშვილი, თ.ონიანი, ო.ნათიშვილი, გ.თევზაძე, რ.მეტრეველი, გ.ციციშვილი, ნ.ფირცხალავა (მდივანი), დ.კოლოტაური.

შემდგენლები: მ.ბარკაია, ც.კვაჭაძე

რედაქტორი ი.კაპანაძე

ბიბლიოგრაფიული რედაქტორი: ი.დუდუჩავა

Главная редакционная коллегия библиографической серии: †А.М.Апакидзе (гл. ред.), Дж.Г.Ломинадзе, И.П.Гамкрелидзе, М.Е.Салуквадзе, Г.Г.Гвелесниани, М.М.Звалиншвили, Т.Н.Онниани, О.Г.Натишвили, Г.В.Тевзадзе, Р.В.Метревели, Г.Ш.Цицишвили, Н.Д.Пирцхалава (секретарь), Д.Л.Колотаури.

Составители: М.И.Баркава, Ц.А.Квацадзе

Редактор И.Д.Каланадзе

Библиографический редактор И.М.Дудучава

ნიკოლოზ ყიფშიძე

(ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა)

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, აკადემიკოსი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნიკოლოზ ანდრეას ძე ყიფშიძე დაიბადა ქ. გორში 1888 წლის 18 დეკემბერს (ახალი სტილით), ფოსტის მოხელის ანდრია ყიფშიძის ოჯახში. დედა – ანა დავითაშვილი დიასახლისი იყო. პირველდაწყებითი განათლება ნიკოლოზ ყიფშიძემ გორის სასულიერო სასწავლებელში მიიღო. მესამე კლასიდან სწავლა გააგრძელა თბილისის ვაჟთა I გიმნაზიაში, რომელიც 1908 წელს ოქროს მედლით დაამთავრა.

1908 წელს ნიკოლოზ ყიფშიძე კონკურსით პეტერბურგის სამხედრო-სამედიცინო აკადემიაში ჩაირიცხა, რომელიც 1914 წელს წარჩინებით, ოქროს მედლით დაამთავრა. აკადემიაში სწავლის პერიოდში ნიკოლოზ ყიფშიძე არა მარტო მოწინავე სტუდენტ იყო, არამედ, ამავე დროს, თავისი პროგრესული შეხედულებებითა და აქტიური საზოგადოებრივი მუშაობით გამოირჩეოდა, რის გამოც დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა აკადემიის სტუდენტებს შორის. სწავლის პერიოდში ნიკოლოზ ყიფშიძეს მჭიდრო კავშირი ჰქონდა პეტერბურგში მყოფ ქართველ სტუდენტებთან. გარდა იმისა, რომ ის კურსის მამასახლისად აირჩიეს, ქართველ სტუდენტთა სათვისტომოს თავმჯდომარეც იყო. სტუდენტი ნიკოლოზ ყიფშიძე აკადემიის სტუდენტების მიერ წარგზავნილი იყო იასნაია პოლიანაში დიდი რუსი მწერლის ლევ

ტოლსტოის დაკრძალვაზე სამგლოვიარო სიტყვის წარმოსათქმელად, ხოლო დიდი რუსი თურაპევეტის - ი. პავლოვის იუბილეზე, მასვე მიანდეს მისასალმებელი სიტყვის წარმოთქმა, რაც პავლოვმა, რამდენიმე წლის შემდეგ, პარიზში ყიფშიძესთან შეხვედრის დროს სიამოვნებით გაიხსენა.

პირველი მსოფლიო ომის პერიოდში, 1914 წელს, სამხედრო-საექიმო აკადემიის კურსდამთავრებული ნიკოლოზ ყიფშიძე მეფის არმიის ერთ-ერთი ლეგიონის ექიმად დაინიშნა და სპარსეთში გაიგზავნა, სადაც მან ორი წელი იმსახურა. ამის შემდეგ ის ქვლადიკავკაზში სამხედრო ჰოსპიტალში გადაიყვანეს, ხოლო იქიდან კი - თბილისის ჰოსპიტალში, სადაც 1918 წლამდე მუშაობდა.

1918 წელს თბილისში დაბრუნებულმა ნიკოლოზ ყიფშიძემ თბილისის ახლად დაარსებული უნივერსიტეტის სამკურნალო ფაკულტეტის შინაგან სნეულებათა კერძო პათოლოგიისა და თურაპიის კათედრაზე დაიწყო მუშაობა ლაბორანტად.

1921-1930 წლებში ნიკოლოზ ყიფშიძე ჰოსპიტალური თურაპიის კლინიკის უფროს ასისტენტად მუშაობდა. იმ პერიოდში ჰოსპიტალური თურაპიის კათედრას მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი სპირიდონ ვირსალაძე განაგებდა. ყიფშიძის პროფესიულ სრულყოფაში დიდი როლი სწორედ მის მასწავლებელს სპირიდონ ვირსალაძეს ეკუთვნის. ჰოსპიტალური თურაპიის კათედრაზე პროფესორ სპირიდონ ვირსალაძის ხელმძღვანელობით ნიკოლოზ ყიფშიძე კარგ კლინიცისტ-თურაპევეტად და მეცნიერად ჩამოყალიბდა.

ჰოსპიტალური თურაპიის კათედრაზე მოღვაწეობის პერიოდიდან დაიწყო ნიკოლოზ ყიფშიძის საექიმო, პედაგოგიური, სამეცნიერო და საზოგადოებრივი

მოღვაწეობა. იგი აქტიურად ჩაერთო საქართველოში უმაღლესი სამედიცინო განათლების წარმართვაში, სამედიცინო კადრების აღზრდის, სამედიცინო დარგის სრულყოფისა და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის გაუმჯობესების საქმეში.

1931 წელს ნიკოლოზ ყიფშიძეს დოცენტის წოდება მიენიჭა და ის სტომატოლოგიური ფაკულტეტის შინაგან სნეულებათა კათედრის გამგედ აირჩიეს.

1933 წელს დაარსდა პედიატრიული, სანიტარულ-ჰიგიენური და სტომატოლოგიური ფაკულტეტების შინაგან სნეულებათა საფაკულტეტო თერაპიის კათედრა, რომლის გამგედ 1933-1950 წლებში ნიკოლოზ ყიფშიძე დაინიშნა. აქედან იწყება მისი მოღვაწეობის მეორე პერიოდი. არსებითად, მას დაეკისრა ახალი კათედრის და კლინიკის ორგანიზაცია. ახლად დაარსებული კათედრა საჭიროებდა კლინიკური ბაზის შექმნას, მის აღჭურვას ლაბორატორიებით, დამხმარე კაბინეტებითა და საჭირო ლიტერატურით. ნიკოლოზ ყიფშიძემ მოკლე დროის განმავლობაში შემოიკრიბა თანამოაზრეთა ჯგუფი და მათი აქტიური დახმარებით შექმნა კლინიკა, რომელიც სავსებით შეესაბამებოდა იმდროინდელ სამედიცინო მოთხოვნებს. კათედრის პირველ თანამშრომელთა შორის იყვნენ ასისტენტები: კონსტანტინე ვირსალაძე, გიორგი რუსიშვილი, იოსებ მჭედლიშვილი, ლევან ანჯაფარიძე, მოგვიანებით გიორგი მხეიძე, ასევე, ორი თუ სამი კლინიკური ორდინატორი.

1933 წელს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტთან ორგანიზებული იყო ექიმთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები, ხოლო 1935 წელს ეს კურსები ექიმთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელ თბილისის ინსტიტუტად გარდაიქმნა. ამავე წელს

ექიმთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელ თბილისის ინსტიტუტში თერაპიის მეორე კათედრა დაარსდა, რომლის გამგე 1949-1954 წლებში ნიკოლოზ ყიფშიძე იყო.

ნიკოლოზ ყიფშიძის აქტიური მეცნიერული მოღვაწეობა მედიცინის სხვადასხვა სფეროს მოიცავდა. ყიფშიძის მეცნიერული კვლევები თავდაპირველად ჰელმინთოზურ და პროტოზოულ დაავადებებს მიეძღვნა. სსრ კავშირის სამედიცინო აკადემიის წევრი, პროფესორი მ.მარუაშვილი წერდა: “ნიკოლოზ ყიფშიძე – ფართო დიაპაზონის თერაპევტი – ძლიერ დაინტერესებული იყო სამედიცინო პარაზიტოლოგიითა და ტროპიკული სნეულებებით, როგორც სამხარეო სპეციფიკური საკითხებით. ამას მოწმობს მის მიერ გამოქვეყნებული 10 ნაშრომი ქართულ, ფრანგულ და გერმანულ ენებზე. მან თავისი სახელი უკვდავყო მარტო იმითაც, რომ საქართველოში პირველმა აღმოაჩინა და აღწერა ორი საკმარისად გაურცვლებული დაავადება: ერთი, ჰელმინთოზი – სტრონგილოიდოზი და მეორე, პროტოზოოზი – ბალანტიდიოზი. მანვე პირველად შეისწავლა ნაწლავის პროტოზოოზის კულტურის მიღებისა და ლაბორატორიის პირობებში მათი შენახვის წესები. რ.დუშინთან ერთად შეიმუშავა ორიგინალური ნიადაგი მათი ზრდა-გამრავლებისათვის. ამ გამოკვლევებმა დიდად შეუწყო ხელი ამებიოზის, ბალანტიდიოზის, ტრიქომონიაზის მორფოლოგიურ კვლევებს, მათი პათოგენეზის საკითხების გარკვევას, ამ დაავადებების დიაგნოზის პრობლემების გადაჭრას, კლინიკური სიმპტომატიკის ჩამოყალიბებას, მკურნალობის ეფექტური მეთოდების დადგენას და ექსპერიმენტული კვლევების სრულყოფას”. 1937 წელს ამ მნიშვნელოვან საკითხებს ნიკოლოზ ყიფშიძემ სპეციალური მონოგრაფია მიუძღვნა,

რომელიც შემდგომში მისი სადოქტორო დისერტაციის თემად იქცა: “მასალები ზოგიერთ პროტოზოათა კულტურის შესასწავლად”.

ნაწლავთა პათოგენური პროტოზოების კვლევების ძირითადი დებულებები აისახა ნიკოლოზ ყიფშიძის მიერ ქართულ, რუსულ და ევროპულ ენებზე გამოქვეყნებულ შრომებში, რომელთა ძირითადი თეზისები მის მიერვე იყო მოხსენებული საქართველოს ექიმთა საზოგადოებასა და საქართველოს ექიმთა კონგრესზე (1924 წლის მაისი).

ნიკოლოზ ყიფშიძის სახელთან არის დაკავშირებული საქართველოში კოკციდიების პირველი აღწერა: “*Taenia flavipunctata, Strongyloides stereoralis et intestinalis*”, მაიმუნებიდან ტრიქომონების განსაკუთრებული სახის “*Trichomonas elongata*” გამოყოფა და მათი სუფთა კულტურის მიღება. ნიკოლოზ ყიფშიძე საფუძვლიანად სწავლობდა ლამბლიოზსაც. (ნ.ყიფშიძე – უმარტივესი ცხოველები ადამიანის ნაწლავებში – ლამბლიოზი. მოხსენდა სრულიად საქართველოს ექიმთა კონგრესზე 1924 წლის მაისში). საყურადღებოა, ასევე, მის მიერ ჩატარებული ექსპერიმენტული კვლევები ლამბლიებით ინფიცირებულ თაგვებზე და დაკვირვებები ნადვლის ბუშტში ლამბლიების არსებობაზე.

1929-1930 წწ. ნიკოლოზ ყიფშიძე მეცნიერული მუშაობის გასაგრძელებლად ლუი პასტერის ინსტიტუტშია მივლინებული (პარიზი). სწორედ აქ, ფ.მენილის და რ.დუშიენის ხელმძღვანელობით, მან გააგრძელა პროტოზოათა კულტურების კვლევა. კვლევის შედეგები ფრანგულ ჟურნალებში გამოქვეყნდა და, საბოლოოდ, მონოგრაფიით დაგვირგვინდა: “მასალები ზოგიერთ პროტოზოათა კულტურის შესასწავლად”.

ნაწლავეების უმარტივესთა მეცნიერული კვლევების პარალელურად, ნიკოლოზ ყიფშიძე დაინტერესებული იყო და სწავლობდა ღვიძლის ტროპიკული აბსცესის დიაგნოზისა და მკურნალობის პრობლემებს. პრაქტიკული მნიშვნელობა მოიპოვა ნიკოლოზ ყიფშიძის შრომებმა ღვიძლის ტროპიკული აბსცესის კლინიკისა და მკურნალობის საკითხებზე. ღვიძლის ამებური აბსცესის პრობლემებს მიეძღვნა რამდენიმე შრომა, რომლებიც სხვადასხვა დროს იყო გამოქვეყნებული. 1938 წელს მან წარმოადგინა მოხსენება “სუბდიაფრაგმული ამებური აბსცესის საკითხისათვის”, ხოლო 1939 წელს საქართველოს ექიმთა საზოგადოების პლენარულ სხდომაზე წაიკითხა მოხსენება თემაზე: “ღვიძლის ტროპიკული აბსცესის კონსერვატიული მკურნალობა”.

მოხსენებაში ნიკოლოზ ყიფშიძემ ჩამოაყალიბა აღნიშნული დაავადების კლინიკური მიმდინარეობის, დაავადების დიაგნოზი და დიფერენციული დიაგნოზის საკითხები. მან ერთ-ერთმა პირველმა მოგვაწოდა და დანერგა ამ მძიმე დაავადების მკურნალობის კონსერვატიული მეთოდი, რამაც მნიშვნელოვნად შეამცირა პაციენტთა სიკვდილიანობის პროცენტი. ეს იყო ახალი სიტყვა იმ უმძიმესი, სასიკვდილო დაავადების ეფექტური მკურნალობის შესახებ, როგორცაა ღვიძლის აბსცესი. უნდა აღინიშნოს, რომ მანამდე აღნიშნულ საკითხის შესახებ არც ქართულ და არც რუსულ სამედიცინო ლიტერატურაში არაფერი იყო ნათქვამი. ნიკოლოზ ყიფშიძის მეცნიერული კვლევების საგანს კუჭისა და 12-გოჯა ნაწლავის წყლულოვანი დაავადებაც შეადგენდა. კლინიკამ, რომელსაც ნიკოლოზ ყიფშიძე ხელმძღვანელობდა, იმთავითვე ინტენსიურად დაიწყო კუჭ-ნაწლავის დაავადებების შესწავლა. 15 წლის განმავლობაში, კლი-

ნიკაში კუჭის და 12-გოჯა ნაწლავის წყლულოვანი დაავადებით დაავადებულ დაახლოებით 1500 პაციენტს ჩაუტარდა გამოკვლევა და მკურნალობა. კლინიკის აქტიური მუშაობის შედეგი იყო ის მრავალრიცხოვანი შრომები, რომლებიც კუჭ-ნაწლავის პრობლემებისადმი იყო მიძღვნილი: “კუჭის და 12-გოჯა ნაწლავის წყლულოვანი დაავადების ოპერაციული მკურნალობის შორეული შედეგები”. 1947 წელს თერაპევტთა მე-13 საკავშირო ყრილობაზე გაკეთდა მოხსენება თემაზე “კუჭისა და 12-გოჯა ნაწლავის წყლულოვანი დაავადების ქირურგიული მკურნალობის ჩვენებათა საკითხები”. აღნიშნულ შრომაში ავტორმა რამდენიმე საჭირობორტო საკითხი დასვა გასტროდუოდენური სისხლდენისა და პილოროდუოდენური სტენოზის მკურნალობის სოციალური ჩვენებების შესახებ და სავსებით მართებულად გადაჭრა ისინი. მოხსენებამ დიდი ინტერესი გამოიწვია.

კუჭ-ნაწლავის პრობლემებს ეხება ნ.ეიფშიძის მონოგრაფიაც: “დუოდენალური ზონდაჟი და მისი მნიშვნელობა” (გამოქვეყნდა 1941 წელს). იმ დროისათვის აღნიშნული საკითხისადმი მიძღვნილი მრავალრიცხოვანი ინფორმაციის თავმოყრა ერთ მონოგრაფიად, უდავოდ ავტორის დიდ დამსახურებად უნდა ჩაითვალოს.

ნიკოლოზ ეიფშიძის ხელმძღვანელობით კლინიკაში სისტემატურად მიმდინარეობდა ახალი პრეპარატების შესწავლა. განსაკუთრებული ინტერესით მოჰკიდა მან ხელი სულფიდინის სამკურნალო ეფექტის შესწავლას და საქართველოში პირველმა გამოაქვეყნა ნაშრომი “ფილტვების კრუპოზული ანთების სულფიდინით მკურნალობა”. შესწავლილი იყო ანტიბიოტიკების სამკურნალო ეფექტი მთელი რიგი

დაავადებების დროს, რომელთა შედეგები ნიკოლოზ ყიფშიძის მიერ რამდენიმე სამეცნიერო ნაშრომში იყო გამოქვეყნებული.

დიდა ნიკოლოზ ყიფშიძის ღვაწლი ქართველ მედიკოსთა აღზრდისა და პროფესიული სრულყოფის საქმეში. იგი დიდი პასუხისმგებლობით ეკიდებოდა სტუდენტთა პროფესიული აღზრდის საქმეს. მისი შინაარსიანი ღექციები თითქმის ყოველთვის პაციენტების დემონსტრირების ფონზე მიმდინარეობდა. ამ ღექციებს ესწრებოდნენ არა მარტო სტუდენტები და მათი პედაგოგები, არამედ კვალიფიკაციის ასამაღლებლად რაიონებიდან ჩამოსული ექიმებიც. ნ.ყიფშიძის კლინიკურ შემოვლებზე სტუდენტები და ახალგაზრდა ექიმები სწავლობდნენ და ეჩვეოდნენ სწორ კლინიკურ მსჯელობას, პაციენტის საწოლთან მოპოვებული კლინიკური სიმპტომების ჯეროვან ინტერპრეტაციას და მათ სწორ შეფასებას.

კლინიკები, რომლებსაც ნიკოლოზ ყიფშიძე ხელმძღვანელობდა, ყოველთვის იზიდავდა დახელოვნების სურვილის მქონე მრავალ ექიმს. ამ კლინიკებში კვალიფიკაციას იმაღლებდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სხვადასხვა სამკურნალო დაწესებულებების და სანატორიუმების ექიმები, რომლებიც ისმენდნენ ნ.ყიფშიძის ღექციებს და ესწრებოდნენ მის შემოვლებს. მარტო სამედიცინო ინსტიტუტის კლინიკაში, რომელსაც ის განაგებდა, ოთხმოცამდე ორდინატორი მომზადდა.

თბილისის ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის თერაპიის კათედრაზე, რომელსაც ნიკოლოზ ყიფშიძე ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა, მის ღექციებს საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა კუთხიდან ჩამოსული, ხშირად საკმაოდ გამოცდილი ექიმებიც კი, დიდი ინტერესით ისმენდნენ, ესწრებო-

დნენ მის კლინიკურ შემოვლებს. კათედრის პროფესორი ნოე მეგრელიშვილი იგონებდა: “აკადემიკოს ნიკოლოზ ყიფშიძესთან მე მქონდა ბედნიერება მე-მუშავა რამდენიმე წლის განმავლობაში თბილისის ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის მე-2 თერაპიის კათედრაზე, რომელსაც იმ პერიოდში ბატონი ნიკოლოზი განაგებდა. მისი ლექციები იმდენად საინტერესო და მიმზიდველი იყო, რომ მას არა თუ ჩვენი, არამედ სხვა კლინიკის თანამშრომლებიც სიამოვნებით ესწრებოდნენ. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ბნი ნიკოლოზის კლინიკური შემოვლები, სადაც ის, დიდი გამოცდილების, ცოდნის და უკანასკნელი დროის ლიტერატურული მონაცემების საფუძველზე, სვამდა სწორ დიაგნოზს. ვინ მოთვლის რამდენი ავადმყოფი გადაურჩენია სიკვდილისგან მის სწორად დასმულ დიაგნოზს და სათანადო მკურნალობას”.

ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის თერაპიის კათედრაზე კვალიფიკაცია რამდენიმე ასეულმა ექიმმა აიმაღლა.

ნიკოლოზ ყიფშიძის ლექციები და შემოვლები სტუდენტთა და ექიმთა მომზადების და მათი კვალიფიკაციის ამაღლების საუკეთესო სკოლა იყო. განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ნიკოლოზ ყიფშიძის სახელმძღვანელო სტუდენტებისა და ექიმებისათვის შინაგან სნეულებებში, რომელიც ექვსჯერ გამოიცა და წლების განმავლობაში წარმოადგენდა ერთ-ერთ პირველ ქართულ სახელმძღვანელოს შინაგან სნეულებებში, რომელიც ქართველ მედიკოსთა ან ექიმთა თაობების აღზრდის საქმეს ემსახურებოდა. ნ.ყიფშიძე მრავალი სამეცნიერო-პოპულარული ხასიათის შრომების ავტორია (იხ. შრომათა სია). მის კალამს ეკუთვნის ნარკვევი: “ბორჯომი და მისი ხეობა” (გამოცემული რუსულ და ქართულ ენებზე), ამასთან-

ნავე მრავალი ქართული სამედიცინო გამოცემის რედაქტორი იყო.

1950 წელს მისი რედაქციით გამოიცა "სამკურნალო-საოჯახო ცნობარი", რომელიც ცნობილი ქართველი ექიმების მიერ იყო შედგენილი და მიზნად ისახავდა ჯანმრთელობის დაცვის საკითხების გაცნობას მოსახლეობისათვის.

ნიკოლოზ ყიფშიძის ხელმძღვანელობით შესრულებული იყო 200-ზე მეტი სამეცნიერო შრომა, 13 დისერტაცია (10 საკანდიდატო, 3 სადოქტორო). მისი მოწაფეებიდან სამმა მიიღო დოცენტის, ხოლო ორმა - პროფესორის წოდება.

ნიკოლოზ ყიფშიძე დიდ ყურადღებას უთმობდა სამედიცინო ცოდნის გავრცელებას მოსახლეობაში. როგორც პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გამავრცელებელი საქართველოს საზოგადოება "ცოდნის" წევრი, ის თბილისსა და საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში კითხულობდა ლექციებს სამედიცინო თემებზე. ნ.ყიფშიძე აქტიურ მონაწილეობას იღებდა სოფლის ექიმთა ყრილობებში, სადაც გამოდიოდა მოხსენებებით და ეხებოდა სოფლის საექიმო უბნის ექიმებისათვის საინტერესო საკითხებს.

ნიკოლოზ ყიფშიძე ორმოცი წლის განმავლობაში ემსახურებოდა პაციენტების ჯანმრთელობის დაცვის საქმეს და მუდამ მზად იყო საექიმო დახმარება აღმოეჩინა მათთვის. პაციენტის საწოლთან მუდამ ედებოდა არა მარტო მისი მაღალი პროფესიონალიზმი, არამედ ადამიანებისადმი დიდი სიყვარული. საკმარისია ჩამოვთვალოთ ის სამკურნალო დაწესებულებები, სადაც ნიკოლოზ ყიფშიძე მრავალი წლის განმავლობაში მოღვაწეობდა, რომ წარმოვიდგინოთ, თუ რა დიდ მუშაობას ეწეოდა ის, როგორც მკურნალი. ნიკოლოზ ყიფშიძე, კლინიკის გარ-

და, თითქმის 25 წლის განმავლობაში მუშაობდა: სპეციალური სანატორიული სამმართველოს საავადმყოფო-პოლიკლინიკაში, სახელმწიფო უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიკლინიკებში, ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის (ერთხანს ფრონტის) სამკურნალო დაწესებულებაში, დიდი სამამულო ომის პერიოდში ევაკო-პოსპიტლებში.

მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში ნ.ყიფშიძემ დიდი მუშაობა გასწია, როგორც ექიმმა, მასწავლებელმა და მეცნიერმა. ნ.ყიფშიძე რამდენიმე ევაკო-პოსპიტლის მუდმივი კონსულტანტი იყო, ამასთანავე, სისტემატურად კითხულობდა ლექციებს სამხედრო ექიმებისათვის, იყო უურნალ "В помощь работникам эвакуационных госпиталей" რედაქციის წევრი და პოსპიტალური საბჭოს ბიუროს წევრი. არ დარჩენილა საავადმყოფო, არც თბილისში და არც რესპუბლიკის ბევრ სხვა ქალაქში, სადაც ნიკოლოზ ყიფშიძეს საექიმო საქმიანობა არ გაეწიოს პაციენტებისათვის.

ნიკოლოზ ყიფშიძე მრავალი წლის განმავლობაში იყო საქართველოს თერაპევტთა სამეცნიერო საზოგადოების თავმჯდომარის მოადგილე, 1950 წლიდან კი თავმჯდომარე, ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სამეცნიერო-სამედიცინო საბჭოს წევრი, ხოლო 1950 წლიდან გარდაცვალებამდე ამ საბჭოს თავმჯდომარე.

გარდა ზემოთ ჩამოთვლილისა, იგი იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ბიოლოგიისა და მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილების ბიუროს წევრი, საქართველოს პროფსაბჭოს პლენუმის წევრი, კურორტ ბორჯომის სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე, კიბოს საწინააღმდეგო კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი.

1941 წ. ნიკოლოზ ყიფშიძეს მიენიჭა საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება, იმავე წელს აირჩიეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსად.

ნიკოლოზ ყიფშიძეს, როგორც მოწინავე მეცნიერს და დიდ კლინიცისტს, კარგად იცნობდნენ რუსეთის სამეცნიერო წრეებშიც. ის სარგებლობდა ავტორიტეტით და მის აზრს ყოველთვის ანგარიშს უწევდნენ. სსრკ თერაპევტთა XIII ყრილობაზე ნიკოლოზ ყიფშიძე არჩეული იყო ყრილობის თავმჯდომარის მოადგილედ და თავმჯდომარეობდა ყრილობის სხდომებს. ნიკოლოზ ყიფშიძე იყო საკავშირო თერაპევტთა საზოგადოების გამგეობის წევრი, საკავშირო ჯანდაცვის სამეცნიერო-სამედიცინო საბჭოს წევრი, ჟურნალ "Терапевтический Архив"-ის სარედაქციო საბჭოს წევრი, ჟურნალ "Клиническая Медицина"-ს თანამშრომელი.

პროფესორი ნიკოლოზ ყიფშიძე არაერთგზის იყო არჩეული ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოებში. ის იყო სსრკ უმაღლესი საბჭოს მე-2 და მე-3 მოწვევის დეპუტატი, თბილისის ქალაქის საბჭოს დეპუტატი, რესპუბლიკური ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრი, მშვიდობის მომხრეთა კონფერენციის დელეგატი და სხვა პროფესორი ნიკოლოზ ყიფშიძე იყო უპარტიო.

მთავრობამ სათანადოდ დააფასა მეცნიერის დამსახურება და დააჯილდოვა ის ლენინის ორი ორდენით, "წითელი ვარსკვლავის" ორდენით, "შრომის წითელი დროშის" ორდენით, "საპატიო ნიშნის" ორდენით, 4 მედლით და "ჯანდაცვის წარჩინებულის" ნიშნით.

ნ.ყიფშიძე 1954 წლის ივნისში, 67 წლის ასაკში, გულის კუნთის ინფარქტით, სრულიად მოულოდნელად გარდაიცვალა.

აკად. ნ.ყიფშიძის ხსოვნის უკვდავსაყოფად თბილისის ერთ-ერთ ქუჩასა და თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ცენტრალურ კლინიკას ნიკოლოზ ყიფშიძის სახელი ეწოდა.

ნ.ყიფშიძე განსაკუთრებული პირადული თვისებებით გამოირჩეოდა. იყო ზედმიწევნით პრინციპული, თავმდაბალი, თავაზიანი, დიდი ტაქტის ადამიანი, თანამშრომლებთან ურთიერთობაში მეტად თავდაჭერილი, ამიტომ ჰქონდა დამსახურებული ყველას სიყვარული და უაღრესი პატივისცემა.

ჩგიორგი მხეიძე

НИКОЛАЙ АНДРЕЕВИЧ КИПШИДЗЕ

(Краткий обзор жизни и деятельности)

Действительный член Академии наук Грузии, академик, доктор медицинских наук, профессор Николай Андреевич Кипшидзе родился 18 декабря 1888 года (новым стилем) в г. Гори, в семье почтового служащего Андрея Кипшидзе. Мать – Анна Давиташвили была домохозяйкой. Первоначальное образование Николай Кипшидзе получил в Горийском духовном училище. С третьего класса он продолжил учебу в I мужской гимназии г.Тбилиси, которую окончил в 1908 году на золотую медаль.

В 1908 году Николай Кипшидзе был зачислен в Петербургскую Военно-медицинскую Академию, которую он с отличием закончил на золотую медаль в 1914 году. В период учебы в Академии Николай Кипшидзе был не только передовым студентом, но он в то же время отличался своими прогрессивными взглядами и активной общественной деятельностью. Из-за всего этого Николай Кипшидзе пользовался большим авторитетом среди студентов Академии. В период учебы он был тесно связан с грузинскими студентами, находящимися в Петербурге. Кроме того, что его выбрали старостой курса, он был еще и председателем землячества грузинских студентов. Студент Николай Кипшидзе студентами Академии был послан в Ясную Поляну на похороны великого русского писателя Льва Толстого для произнесения надгробной речи, а на юбилее великого русского терапевта И. Павлова ему же доверили произнесение приветственной речи, что с удовольствием вспомнил Павлов несколько лет спустя в Париже во время встречи с Кипшидзе.

В период Первой Мировой Войны, в 1914 году, выпускник Военно-медицинской Академии Николай Кипшидзе был назначен врачом одного из легионов Царской армии и был послан в Персию, где он служил в течение двух лет. После этого Николая Кипшидзе переводят в военный госпиталь в г. Владикавказе, а оттуда в Тбилисский госпиталь, где он работал до 1918 года.

В 1918 году возвратившийся в Тбилиси Николай Кипшидзе начинает работать лаборантом в недавно основанном Университете Тбилиси, на кафедре частной патологии и терапии внутренних болезней лечебного факультета.

В 1921-1930 годах Николай Кипшидзе работал старшим ассистентом клиники госпитальной терапии. В тот период кафедрой госпитальной терапии заведовал доктор медицинских наук, профессор Спиридон Вирсаладзе. В профессиональном усовершенствовании Кипшидзе большую роль исполнил именно его учитель Спиридон Вирсаладзе. На кафедре госпитальной терапии под руководством профессора Спиридона Вирсаладзе, Николай Кипшидзе формируется как хороший клиницист-терапевт и ученый.

С периода деятельности на кафедре госпитальной терапии начинается врачебная, педагогическая, научная и общественная деятельность Николая Кипшидзе. Он активно включается в направлении высшего медицинского образования в Грузии, воспитании медицинских кадров, усовершенствовании медицинской отрасли и улучшении охраны здоровья населения. В 1931 году Николаю Кипшидзе была присвоена звание доцента и он был избран заведующим кафедрой внутренних болезней стоматологического факультета.

В 1933 году была основана кафедра факультативной терапии внутренних болезней педиатрического, санитарно-

гигиенического и стоматологического факультетов, заведующим которой в 1933-1950 годах был назначен Николай Кипшидзе. С этих пор начинается второй период деятельности Николая Кипшидзе. В сущности, ему было поручена организация новой кафедры и клиники. Вновь основанная кафедра нуждалась в создании клинической базы, ее оснащении клиническими лабораториями, вспомогательными кабинетами и необходимой литературой. Николай Кипшидзе в течение короткого времени собрал вокруг себя группу единомышленников, и с их активной помощью создал клинику, которая вполне соответствовала тогдашним требованиям медицины. Среди первых сотрудников кафедры были ассистенты: Константин Вирсаладзе, Георгий Русишвили, Иосиф Мchedlishvili, Леван Анджапаридзе, позднее Георгий Мхеидзе, а также два-три клинических ординатора.

В 1933 году при Тбилисском государственном медицинском институте были организованы курсы повышения квалификации врачей, а в 1935 году эти курсы превратились в Тбилисский институт повышения квалификации врачей. В этом же году в Тбилисском институте повышения квалификации врачей была основана вторая кафедра терапии, заведующей которой в 1949-1954 годах был Николай Кипшидзе.

Активная научная деятельность Николая Кипшидзе охватывала различные сферы медицины. Научные исследования Кипшидзе первоначально были посвящены гельминтозным и протозоическим заболеваниям. Член Медицинской академии Союза ССР, профессор М. Маруашвили писал: "Николай Кипшидзе – терапевт широкого диапазона был очень заинтересован медицинской паразитологией и тропическими заболеваниями, как краевыми специфическими вопросами. Об этом свидетельствует 10 трудов на грузинском, французском и немецком языках, опубли-

ликованных им. Он обессмертил свое имя хотя бы только тем, что впервые обнаружил и описал в Грузии два довольно распространенных заболевания: одно гельминтоз -- стронгилоидоз, и второе - протозооз - балантидиаз. Он же первым изучил правила получения культуры кишечных протозоев и ее хранения в лабораторных условиях. Вместе с Р.Дешйеном разработал оригинальную почву для их роста и размножения. Эти исследования очень помогли морфологическим исследованиям амебиоза, балантидиаза, трихомониаза, разъяснению вопросов их патогенеза, решению проблем диагностики этих заболеваний, формированию клинической симптоматики, установлению эффективных методов лечения и усовершенствованию экспериментальных исследований". В 1937 году Николай Кипшидзе посвятил специальную монографию этим важным вопросам, которая впоследствии превратилась в тему его докторской диссертации: "Материалы по изучению культур простейших".

Основные положения исследований патогенических протозоев кишок отразились в трудах, опубликованных Николаем Кипшидзе на грузинском, русском и европейских языках, основные тезисы которых ими же были доложены на Обществе Врачей Грузии и на Конгрессе Врачей Грузии (май 1924 года).

С именем Николая Кипшидзе связано первое описание кокцидий в Грузии: "*Taenia flavupunctata*, *Strongyloides stereoralis* et *intestinalis*", выделение особенного рода "*Trichomonas elongata*" трихомон от обезьян и получение их чистой культуры. Николай Кипшидзе основательно изучал также и лямблиоз (Н. Кипшидзе – Простейшие животные в кишках человека – лямблиоз, доклад был сделан на всегрузинском конгрессе врачей в мае 1924 года). Заслуживает внимания также то, что проведенные им экспериментальные исследования на мышей, инфицированных лямблиями и наблюдения о наличии лямблий в желчном пузыре.

В 1929-1930 годах для продолжения научной работы Николай Кипшидзе командирован в Институт Луи Пастера (Париж). Именно здесь под руководством Ф.Менила и Р. Дешйена Н. Кипшидзе продолжает исследование культур протозоев.

Результаты исследования публикуются во французских журналах, и в конце концов венчаются монографией: "Материалы для изучения некоторых протозоев".

Параллельно к научным исследованиям кишечных простейших, Николай Кипшидзе был заинтересован и изучал проблемы диагностики и лечения тропического абсцесса печени. Труды Николая Кипшидзе о вопросах клиники и лечения тропического абсцесса печени приобрели практическое значение. Несколько трудов было посвящено проблемам амёбного абсцесса печени, которые были опубликованы в разное время. В 1938 он представил доклад "К вопросу о субдиафрагмальном амёбном абсцессе", а в 1939 году на пленарном заседании Общества врачей Грузии прочитал доклад на тему "Консервативное лечение тропического абсцесса печени".

В докладе Николай Кипшидзе сформулировал вопросы клинического течения, диагностики заболевания и дифференциальной диагностики. Он одним из первых предложил и внедрил консервативный метод лечения этого тяжелого заболевания, что значительно сократило процент смертности больных. Это было новым словом в эффективном лечении того тяжелейшего, смертельного заболевания, каким является абсцесс печени, надо отметить, что до того об указанном вопросе ничего не было сказано ни в грузинской, ни в русской медицинской литературе. Предметом исследований Николая Кипшидзе являлось и язвенное заболевание желудка и 12-перстной кишки. Клиника, которой заведовал Николай Кипшидзе, сначала же интенсивно начала исследование желудочно-кишечных заболеваний. В

течение 15 лет в клинике было проведено обследование и лечение примерно 1500 пациентам, болеющим язвенным заболеванием желудка и 12-перстной кишки. Результатом активной работы клиники были те многочисленные труды, которые были посвящены желудочно-кишечным проблемам: "Отдаленные результаты оперативного лечения желудка и 12-перстной кишки", в 1947 году на 13-ом Всесоюзном съезде терапевтов был сделан доклад на тему: "Вопросы показателей хирургического лечения язвенных заболеваний желудка и 12-перстной кишки". В указанном труде автор поставил несколько злободневных вопросов о социальных показателях лечения гастродуоденального кровотечения и пилородуоденального стеноза и довольно правильно их разрешил. Доклад вызвал большой интерес.

Желудочно-кишечных проблем касается и монография Н. Кипшидзе: "Дуоденальный зондаж и его значение" (было опубликовано в 1941 году). К тому времени сбор многочисленной информации в виде одной монографии, посвященной упомятому вопросу, нужно считать большой заслугой автора.

Под руководством Николая Кипшидзе в клинике систематически проводилось изучение новых препаратов. Николай Кипшидзе с особым интересом взялся за изучение лечебного эффекта сульфидина и первым в Грузии опубликовал труд "Сульфидиновое лечение крупозного воспаления легких". Был изучен лечебный эффект антибиотиков во время целого ряда заболеваний, результаты которого были опубликованы Николаем Кипшидзе в нескольких научных трудах.

Велика заслуга Николая Кипшидзе в деле воспитания и профессионального усовершенствования грузинских медиков. Н. Кипшидзе с большой ответственностью относился к делу профессионального воспитания студентов. Его содержательные лекции почти всегда проводились на фоне

демонстрирования пациентов. Эти лекции посещали не только студенты и их педагоги, но и врачи, приехавшие с районов для повышения квалификации. На клинических обходах Н. Кипшидзе, студенты и молодые врачи учились и привыкали к правильному клиническому рассуждению, надлежащей интерпретации и правильной оценке клинических фактов, собранных у постели пациента.

Клиники, которыми руководил Николай Кипшидзе, всегда привлекали множество врачей, желающих усовершенствоваться. В этих клиниках повышали квалификацию врачи различных лечебных заведений и санаториев Грузинской республики, которые слушали лекции Н.Кипшидзе и присутствовали на его обходах. Только в клинике Медицинского института, которой он заведовал, было подготовлено до восьмидесяти ординаторов.

На кафедре терапии Тбилисского института усовершенствования врачей, которой в течение последних пяти лет заведовал Николай Кипшидзе, его лекции посещали часто даже довольно опытные врачи, приехавшие с разных углов Советского Союза. С большим интересом слушали, присутствовали на его клинических обходах. Профессор кафедры Ной Мегрелишвили вспоминал: "Я имел счастье работать с академиком Николаем Кипшидзе в течение нескольких лет на 2-ой кафедре терапии Тбилисского института усовершенствования врачей, которой в тот период заведовал Г-н Николай Кипшидзе. Его лекции были настолько интересны и привлекательны, что их посещали сотрудники не только нашей, но и других клиник. Особенно надо отметить клинические обходы Г-на Николая, где он на основе большого опыта, знаний и литературных данных последнего времени ставил правильный диагноз. Кто может перечислить, сколько больных спас от смерти его правильно поставленный диагноз и надлежащее лечение".

Несколько сотен врачей повысило квалификацию на кафедре терапии Института усовершенствования врачей.

Лекции и обходы Николая Кипшидзе были лучшей школой подготовки и повышения квалификации студентов и врачей.

Заслуживает особенного упоминания учебник Николая Кипшидзе по внутренним заболеваниям для студентов и врачей, который издавался шесть раз и в течение многих лет представлял собой одно из первых грузинских руководств по внутренним болезням. Оно служило делу воспитания поколений грузинских врачей или медиков. Н. Кипшидзе является автором множества трудов научно-популярного характера (см. список трудов), его перу принадлежит очерк "Боржом и его ущелье" (изданное на русском и грузинском языках), он также был редактором множества грузинских медицинских изданий.

Под его редакцией в 1950 году был издан "Домашний лечебный справочник", который был составлен знаменитыми грузинскими врачами и имел целью ознакомление населения с вопросами здравоохранения.

Под руководством Николая Кипшидзе было выполнено больше 200 научных трудов, 13 диссертации (10 кандидатских, 3 докторских). Из его учеников три получили звание доцента, а два - звание профессора.

Николай Кипшидзе уделял большое внимание распространению в населении медицинских знаний. Как член Грузинского общества по распространению политических и научных знаний "Цодна", он читал лекции по медицинским вопросам в Тбилиси и в различных районах Грузии. Н.Кипшидзе активно участвовал в съездах сельских врачей, где выступал с докладами и касался интересных вопросов для сельских участковых врачей.

Николай Кипшидзе в течение сорока лет служил делу здравоохранения пациентов и был всегда готов оказать им

медицинскую помощь. У постели пациента проявлялся не только его высокий профессионализм, но и большая любовь к человеку. Достаточно перечислить те лечебные заведения, где Николай Кипшидзе в течение многих лет трудился, чтобы представить, какую большую работу он проводил как лекарь. Николай Кипшидзе кроме клиники почти в течение 25 лет работал: в больнице-поликлинике специального санаториального управления, в поликлиниках Государственной безопасности и Министерства внутренних дел, в лечебном заведении Закавказского военного округа (в одно время фронта), во время Великой Отечественной войны в эвакогоспиталях.

В период Второй Мировой войны Н. Кипшидзе провел большую работу как врач, учитель и ученый. Н.Кипшидзе был постоянным консультантом нескольких эвакогоспиталей, а также, систематически читал лекции для военных врачей, был членом редакции журнала "В помощь работникам эвако-госпиталей" и членом бюро госпитального совета. Ни в Тбилиси, ни во многих других городах Республики не оставалось больницы, где Николай Кипшидзе не оказывал врачебную помощь пациентам.

Николай Кипшидзе в течение многих лет был заместителем председателя Научного общества терапевтов Грузии, а с 1950 года – его председателем, членом научно-медицинского совета Министерства здравоохранения, а с 1950 года до своей кончины - председателем этого совета.

Кроме перечисленного выше, Николай Кипшидзе был членом бюро отдела биологических и медицинских наук Академии наук, членом пленума профсоюза Грузии, председателем научного совета курорта Боржоми, членом президиума комитета против рака.

За научные заслуги в 1941 году ему было присвоено почетное звание заслуженного деятеля науки Грузии, а в 1941 году он был избран академиком АН Грузии.

Николай Кипшидзе, как передового ученого и большого клинициста хорошо знали и в научных кругах России. Он пользовался авторитетом, и с его мнением всегда считались. На XIII съезде терапевтов СССР Николай Кипшидзе был избран заместителем председателя съезда, и он председательствовал на заседаниях съезда. Николай Кипшидзе был членом правления Всесоюзного терапевтического общества, членом совета научно-медицинского общества Всесоюзного здравоохранения, членом редакционного совета журнала "Терапевтический архив", сотрудником журнала "Клиническая медицина".

Профессор Николай Кипшидзе не раз избирался в высших органах власти. Он был депутатом 2-го и 3-его созыва Верховного Совета СССР, депутатом Городского совета Тбилиси, членом центральной избирательной комиссии республики, делегатом конференции сторонников мира и др. Профессор Николай Кипшидзе был беспартийным.

Правительство оценило по достоинству заслуги Николая Кипшидзе и наградило его двумя орденами Ленина, орденом "Трудового Красного Знамени", орденом "Знак почета", четырьмя медалями и знаком "Отличника здравоохранения".

Николай Кипшидзе скончался в возрасте 67 лет, совершенно неожиданно, от инфаркта сердечной мышцы, в июне 1954 года.

Для увековечения памяти Н. Кипшидзе, одна из улиц Тбилиси и Центральная клиника государственного медицинского университета были названы его именем.

Н. Кипшидзе выделялся особенными личными качествами. Он был чрезвычайно принципиальным, скромным, учтивым, человеком большого такта, очень сдержанным в общении с сотрудниками, и поэтому он заслуженно пользовался любовью и глубочайшим уважением всех.

† Георгий Мхеидзе

NIKOLOZ KIPSHIDZE

(A short review of his life and activities)

Member of the Georgian Academy of Sciences and Doctor of Medical Sciences, Professor Nikoloz Kipshidze was born on December 18, 1888 in the family of a postman in Gori, Georgia. His mother, Ana Davitashvili, was a housewife. He was primary educated at the Theological College in Gori, then continued his studies at the first Gymnasium for boys in Tbilisi, which completed with a gold medal in 1908.

After the competitive examination he entered the Medical Military Academy in St. Petersburg. He graduated from the Academy with a gold medal. Nikoloz Kipshidze was an outstanding student not only because of his excellent studies, but also because of his ideas and his public activities. He had an authority among the students. He was elected as the chair of the faculty, the chair of the Georgian Students Association studying in St. Petersburg. He was sent to Jasnaia Poljana for the funeral of Lev Tolstoy, where he had a funeral oration on behalf of students. Nikoloz Kipshidze's greeting speech at the Jubilee of Pavlov was mentioned by Pavlov several years later during their meeting in Paris.

In 1914 Nikoloz Kipshidze, graduated from the Medical Military Academy, was appointed as a doctor of legions in the Imperial Army and was sent to Persia for two years. Later he was transferred to Vladikavkaz Military Hospital, then to Tbilisi Hospital where he served until 1918.

He returned to Tbilisi in 1918 and started to work as a lab. assistant at the newly established faculty of the Internal Medicine, Department of special pathology and therapy at Tbilisi University.

In 1921-1930 Nikoloz Kipshidze worked as a senior assistant at the Hospital Therapy Clinic, directed by Professor Spiridon Virsaladze. His teacher Spiridon Virsaladze played an important role in his professional development. At the Hospital Therapy Clinic Kipshidze was established as a good clinician, therapist and scientist.

Since that Nikoloz Kipshidze had started his pedagogical, scientific and public activities. He was actively participating in the directing of the higher medical education in Georgia. He was involved in the raising and training medical professionals, in development of the field of medicine and also in improving the care of public health.

In January 1931 he was conferred a rank of the assistant professor of Medicine and was elected as a deputy dean of the Department of Internal Diseases at the Stomatology Faculty. In 1933 at the Pediatric, Sanitary -Hygienic and Stomatology Faculties was established the Department of Internal Diseases off the Faculty Therapy.

In 1933-1950 Nikoloz Kipshidze worked as a dean of this department. Since that starts the second stage of Nikoloz Kipshidze's activities. He had to work hard to organize in fact a newly established department, that needed to create the clinical basis, including lab, supporting offices, useful printed materials. Nikoloz Kipshidze in a short time surrounded with colleagues and with their joint efforts created the contemporary clinic. Among the first staff were Constantine Virsaladze, George Rusishvili, Joseph Mchedlishvili, Levan Anjaparidze, later George Mkheidze, also two or three additional hospital physicians.

In 1933 at Tbilisi Medical Institute was organized the advanced training course for physicians. In 1935 this course was turned into Tbilisi Institute of the Physicians Advanced Training Qualification. At the same time at the mentioned

Institute was established the Second Therapy department headed by Nikoloz Kipshidze in 1949-1954.

Nikoloz Kipshidze's active scientific research covered various medical fields. His scientific investigations started from the studies of helminthosis and protozoa diseases Prof. M. Maruashvili, the member of the Medical Academy of the USSR wrote: Nikoloz Kipshidze, the internist of the wide diapason was very interested in the issues of the parasitological and tropical diseases, especially focusing on the issues of the regional specifics".

He had published about 10 studies in Georgian, French and German languages. He was the first in Georgia to discover and describe two quite spread diseases: helminthiasis – strongyloidiasis and protozoal-balantidiasis. He was the first who studied the methods of receiving the intestine protozoa culture and keeping rules at lab. Together with R. Deshien he had worked out the unique culture medium for the developing and multiplying this culture. Those investigations promoted the further morphological studies of amebiasis, balantidiasis, trichomoniasis, as well as, their pathogenesis, diagnosis, treatment and experimental studies. In 1937 he devoted to that important issue special monograph, which later became a main thesis for his Doctoral work: "Some Materials for the Studies of Protozoa Culture."

The main results of the investigation on pathogenic intestinal protozoa was reflected in studies published in Georgian, Russian and some other European languages. The main thesis of studies were presented at the Congress of the Georgian Society of Physicians (May 1924).

Nikoloz Kipshidze was the first who described the coccidium in Georgia. *Taenia flavopunctata*, *Strongyloides stereoralis at intestinalis*. He received the pure culture of the Trichomonas from monkeys. He fundamentally studied the issues of the lambliasis. There were performed a significant experimen-

tal studies on mice infected with *lamblia intestinalis*, some observation of the existence of the lamblia *intestinalis* in Choltsistis.

In 1929-1930 Nikoloz Kipshidze was sent to the Institute of L. Paster in Paris for continuing his scientific research studies. At the Department of Microbiology consulted by P. Menil and R. Deshien he was continuing his research on the issues of the protozoa culture.

His studies were published at the French periodicals. Those studies published as a monograph: "The Materials for the Studies of Protozoa".

Nikoloz Kipshidze was also interested in with the problems of the liver tropical abscess and studied the diagnostic methods and treatment strategies of this very severe disease. Those studies had a practical importance. Several works published in various years were devoted to that subject. In 1938 he presented his lecture on "Some Issues of Subdiaphragmatic Amebic Abscess". Later in 1939 at the Georgian Society of Physicians he made a presentation: "The Conservative Treatment of the Liver Tropical Abscess."

In his presentation Nikoloz Kipshidze had specified the clinical symptoms of the disease, diagnostic and differential diagnostic methods. He was one of the first proposing the methods of conservative treatment of this heavy disease. At that time this work had a great practical importance. This was a new word in the treatment of such incurable disease. It should be emphasized that before there was no data regarding this subject neither in Georgian, nor in Russian literature.

Another subject for the special interest of Kipshidze was the ulcer disease of stomach and duodenum. The clinic headed by Nikoloz Kipshidze during 15 years was intensively studying and treating about 1500 patients with the gastro intestinal system diseases. The results of this active work were reflected in numerous studies. There was published a research devoted to:

"The Long Term Results of Surgical Treatment of the Ulcer Disease of Stomach and Duodenum".

In 1947 at the 13th All-Union Convent was presented a lecture "The Clinical Indications for the Surgical Treatment of the Stomach and Duodenum Ulcer Diseases".

The studies included many important issues of the clinical indications for the treatment of the gastroduodenal bleeding and stenosis of pyloroduodeny. The presentation raised a great interest.

Another monograph "The Duodenum Tube and its Importance" was published in 1941.

The importance of the study was collecting of huge information in one monograph.

At the clinic headed by Nikoloz Kipshidze systematically were performed the research studies of the new medications, special interest were the effects of the sulfidin. Kipshidze was the first in Georgia, who had published the studies "Sulfidin in the Treatment of Pleuropneumonia". There were also studied the effects of antibiotic treatment of some other diseases. Nikoloz Kipshidze published several studies devoting on mentioned subject.

Nikoloz Kipshidze played an important role in the raising and professional training of physicians in Georgia. He took the teaching practice with a great responsibility. His interesting lectures always were accompanied by the patient observations. The lectures were attended not only by students, but by their teachers, as well as, by physicians from different regions of Georgia.

At these lectures young physicians were studying to make proper clinical diagnosis through the clinical discussions, interpretation and evaluation of clinical symptoms at the patients bed.

Physicians from the various hospitals, institutes and sanatoriums of Georgia were trained and attended lectures and pati-

ent observations conducted by Nikoloz Kipshidze. At the clinic of the Institute of Medicine about 80 hospital physicians received education.

Nikoloz Kipshidze had been the head of the Department of Therapy at Tbilisi Institute of the Advanced medical training course during last five years. Several hundreds of physicians developed their qualification at these courses. Lectures and patient observations held by Nikoloz Kipshidze were one of the best schools for students and doctors for their further training and professional development.

Professor Noe Megrelishvili from this department said: "I was happy to work with Academician Nikoloz Kipshidze for several years at the Second Therapy Department of Tbilisi Institute of the Advanced medical training course headed by him. His lectures were so interesting and attractive that were attended even by staff from other clinics. Of great importance were his clinical patients observations. Based on his rich clinical experience and huge knowledge he was able to make a proper diagnosis, a great deal of patients were saved by his correct diagnosis and treatment".

The manual in Internal Medicine for students and physicians the only Georgian textbook in internal diseases during years was printed six times. This manual served as a desk book for several generations of physicians.

Nikoloz Kipshidze is an author of many scientific popular editions (see attached bibliography). He had published a book "Borjomi and Surroundings" (was published in Russian and Georgian). Nikoloz Kipshidze was an editor of many medical editions.

He was an editor of the "Family-Medical Reference Book", printed in 1950 and containing texts of famous Georgian physicians. It aimed to inform the population about some issues of the diseases.

Nikoloz Kipshidze directed more than about 200 scientific studies, 13 dissertations (ten PhD, three (post doctoral), three of his students were conferred a rank of assistant professor and two of them a rank of professor.

Nikoloz Kipshidze paid a special attention to the spreading of the medical knowledge among population. As a member of the Georgian Society for the Dissemination of Political and Scientific knowledge "Tsodna" he held lectures regarding various medical subjects in Tbilisi and different regions of Georgia. N. Kipshidze was actively involved in the Convention of the village physicians. He presented lectures concerning the questions, which were interested in the physicians in villages.

For forty years N.Kipshidze had treated patients and was always ready to give medical care. His higher professionalism and also a great love to people were evident at the patient's bed. During 25 years except clinics, he worked as a physician in various institutions: The Hospital and Outpatient Clinic of the Special Sanatorium Administration, Outpatient Clinic of the Ministry of State Security and Ministry Internal Affairs, medical institutions of the Transcaucasus Military Districts (front for a time), Evacuation Hospitals during the World War II.

During the World War II Nikoloz Kipshidze performed a great work as a physician, teacher and scientist. He was a permanent consultant at the some evacuation hospitals. Systematically held lectures for the military doctors. He was a member of the editorial board of: "Suggestions for the stuff of evacuation hospitals" and a member of the Hospital Council Bureau.

One can hardly find a hospital in Tbilisi or even in other towns of Georgia where Nikoloz Kipshidze was not engaged as a doctor.

For years Nikoloz Kipshidze had been a deputy chair of the Therapeutic Society, since 1950 he had served as a chair of

this society. He also was a member of the Scientific Medical Council of the Ministry of Health, since 1950 he had been the chair of this council.

He was a member of Bureau of the Department of the Biology and Medicine at the Academy of Sciences of Georgia, a member of the Georgian Plenum of Trade Union, the chair of Borjomi Resort Scientific Council, a member of the Presidium of the Committee Against Cancer.

In 1941 for the scientifically achievements Nikoloz Kipshidze was conferred the title of Honorary Scientist of Georgian SSR. In 1941 he was elected as an academician of the Academy of Sciences of Georgia.

Nikoloz Kipshidze was well known as a progressive scientist as well a good clinical doctor in Russian science society. He had an authority and his opinion was always taken in account. At the XIII convention of the USSR therapists Nikoloz Kipshidze was elected as a deputy chair, so he was chairing the sessions. Nikoloz Kipshidze was a member of the All-Union Therapeutic Society board, a member of All Union Scientific-Medical Council, a member of the editorial board of the journal "Therapeutic Archieve" and editorial stuff of the journal "Clinical Medicine". At the same time he was on the board of the All-Union Therapeutic Society, a member of the Scientific Medical Council of All-Union Medical Care.

Prof. N.Kipshidze was several times elected at the high governmental institutions. He was appointed as a deputy of Supreme Soviet of the USSR of II, III Convocations, deputy of the City of Tbilisi Council, a delegate of the conference of the Peace Supporters, a member of the Central Election Committee and etc.

Prof. N.Kipshidze was not a member of Communist Party. The government rewarded him twice with Order of Lenin, Order of the Red Star, Order of the Red Banner of

Labour, Order of the Sign of Honour, four medals and with the badge the "Significant of the Medical Care".

In 1954 Nikoloz Kipshidze at the age of 67 suddenly passed away by myocardium infarction.

In honour of N.Kipshidze one of the streets in Tbilisi, as well as, the Central Clinic of Tbilisi State Medical University was named after him.

N.Kipshidze had a special personal qualities. He was rather principle, modest, polite, tactical, very restrained in his affairs with stuff, that is why he deserved love and respect.

†George Mkheidze

ნიკოლოზ ყიფშიძის ცხოვრებისა და მედიკალური პირთა და თარიღები

- 1888 წ. 18 დეკემბერს (ახალი სტილით) დაიბადა ქ.გორში.
- 1902 წ. დაამთავრა გორის სასულიერო სასწავლებელი.
- მიიღეს ტფილისის ვაჟთა I გიმნაზიის მესამე კლასში.
- 1908 წ. ოქროს მედლით დაამთავრა აღნიშნული გიმნაზია, იმავე წელს კონკურსით ჩაირიცხა პეტერბურგის სამხედრო-სამედიცინო აკადემიაში.
- 1914 წ. ნოემბერში დაამთავრა პეტერბურგის სამხედრო-სამედიცინო აკადემია.
- 1914-1916 წწ. მსახურობდა სპარსეთში რუსეთის არმიის პოლკის ექიმად.
- 1916-1917 წწ. მსახურობდა ქ.კავკაში სამხედრო ჰოსპიტალში ორდინატორად.
- 1917-1918 წწ. მსახურობდა ტფილისის ჰოსპიტალში უმცროს ორდინატორად.
- 1918-1921 წწ. ტფილისის ყოფ. მიხეილის საავადმყოფოს კათედრის ლაბორანტი იყო.
- 1921-1931 წწ. მუშაობდა ჰოსპიტალური თერაპიის კლინიკის უფროს ასისტენტად.
- 1929-1930 წწ. თბილისის უნივერსიტეტიდან პარიზის ლ.პასტერის ინსტიტუტში მიაველინეს კვალიფიკაციის ასამაღლებლად.
- 1931 წ. მიენიჭა დოცენტის წოდება.
- 1933-1950 წწ. ხელმძღვანელობდა პედიატრიულ, სა-

ნიტარულ-ჰიგიენურდა სტომატოლოგიური ფაკულტეტების საფაკულტეტო თერაპიის კათედრას.

- 1934-1938 წწ. აირჩიეს თბილისის მშრომელთა დეპუტატების IX მოწვევის საქალაქო საბჭოს დეპუტატად.
- 1935 წ. მიენიჭა პროფესორის წოდება.
- 1936 წ. დაჯილდოვდა საპატიო ნიშნის ორდენით.
- 1937 წ. დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია თემაზე: "მასალები ზოგიერთ პროტოზოათა კულტურის შესასწავლად".
- 1941 წ. დაჯილდოვდა სამკერდე ნიშნით "ჯანდაცვის წარჩინებული".
- მიენიჭა საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება.
- 1942 წ. დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით.
- 1944 წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1945 წ. დაჯილდოვდა მედლით "კავკასიის დაცვისათვის".
- 1946 წ. აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად.
- დაჯილდოვდა მედლით "მამაცური შრომისათვის 1941-1945 წწ. დიდ სამამულო ომში".
- დაჯილდოვდა მედლით "გერმანიაზე გამარჯვებისათვის 1941-1945 წწ. დიდ სამამულო ომში".
- 1946-1954 წწ. აირჩიეს სსრკ უმაღლესი საბჭოს II, III მოწვევის დეპუტატად.
- სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამეცნიერო-სამედიცინო საბჭოს წევრია.

- 1947-1954 წწ. საქართველოს საკურორტო სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარეა.
- თერაპევტთა საკავშირო საზოგადოების პრეზიდენტის წევრია.
 - პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გამავრცელებელი საქართველოს საზოგადოება "ცოდნის" წევრია.
 - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მედიკო-ბიოლოგიური განყოფილების წევრია.
- 1949-1954 წწ. მუშაობდა ექიმთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი თბილისის ინსტიტუტის თერაპიის II კათედრის გამგედ.
- 1950-1954 წწ. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სამეცნიერო-სამედიცინო საბჭოს თავმჯდომარეა.
- 1951-1954 წწ. განაგებდა სამკურნალო ფაკულტეტის საფაკულტეტო თერაპიის კათედრას.
- 1954 წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით (მეორედ).
- 1954 წ. 6 ივნისს გარდაიცვალა.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ Н.А.КИПШИДЗЕ

- 1888 г. 18 декабря (новым стилем) родился в г.Гори.
- 1902 г. Окончил Горийское духовное училище.
- Приняли в третий класс Тифлисской первой мужской гимназии.
- 1908 г. Окончил на Золотую медаль вышеуказанную гимназию, в этом же году по конкурсу был зачислен в Петербургскую военно-медицинскую академию.
- 1914 г. В ноябре окончил Петербургскую военно-медицинскую академию.
- 1914-1916 гг. Служил в Персии полковым врачом Российской Армии.
- 1916-1917 гг. Служил в г.Кавкаве ординатором военного госпиталя.
- 1917-1918 гг. Служил младшим ординатором в Тифлиском госпитале.
- 1918-1921 гг. Лаборант кафедры бывшей Михайловской больницы г.Тифлис.
- 1921-1931 гг. Работал старшим ассистентом Клиники госпитальной терапии.
- 1929-1930 гг. Тбилисский университет командировал в г.Париж в Институт им. Л.Пастера для повышения квалификации.
- 1931 г. Присвоено звание доцента.
- 1933-1950 гг. Зав. Кафедрой факультативной терапии факультетов: педиатрии, санитарной гигиены и стоматологии.

- 1934-1938 гг. Избран депутатом Тбилисского городского Совета депутатов трудящихся IX созыва.
- 1935 г. Присвоено звание профессора.
- 1936 г. Награжден орденом “Знак почета”.
- 1937 г. Защитил докторскую диссертацию на тему: “Материалы по изучению культур простейших”.
- 1941 г. Награжден нагрудным знаком “Отличник здравоохранения”.
- Присвоено почетное звание “Заслуженный деятель науки Грузинской ССР”.
- 1942 г. Награжден орденом Трудового Красного Знамени.
- 1944 г. Награжден орденом Ленина.
- 1945 г. Награжден медалью “За оборону Кавказа”.
- 1946 г. Избран действительным членом АН ГССР.
- Награжден медалью “За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941- 1945 гг.”
- Награжден медалью “За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.”
- 1946-1954 гг. Депутат Верховного Совета СССР II, III созывов.
- Член научно-медицинского Совета Министерства здравоохранения СССР.
- 1947-1954 гг. Председатель научно-курортного совета Грузии.
- Член президиума Всесоюзного общества терапевтов.
- Член грузинского общества по распространению политических и научных знаний “Цодна”.
- Член медико-биологического отделения АН ГССР.
- 1949-1954 гг. Работал зав. II кафедрой терапии Тбил.

ин-та повышения квалификации врачей.

1950-1954 гг. Председатель научно-медицинского Совета Министерства здравоохранения ГССР.

1951-1954 гг. Заведовал кафедрой факультативной терапии Лечебного факультета.

1954 г. Награжден орденом Ленина (вторично).

1954 г. Скончался 6 июня.

THE MAIN DATES OF LIFE AND ACTIVITY OF NIKOLoz KIPSHIDZE

- 1888 Was born on December 18, in Gori.
- 1902 Graduated from the Theological College in Gori.
– Entered the First Gymnasium for boys in the third form in Tiflis.
- 1908 Graduated from the above mentioned Gymnasium for boys with a Gold Medal and was accepted at St.Petersburg Military-Medical Academy.
- 1914 Graduated from St.Petersburg Military-Medical Academy.
- 1914-1916 Physician of the Russian Imperial Army in Persia.
- 1916-1917 Staff Physician at the Military Hospital in Kavkaz (Caucasus).
- 1917-1918 Junior Physician at the Military Hospital in Tiflis.
- 1918-1921 Laboratory assistant at the Mikhailov Hospital in Tiflis.
- 1921-1931 Senior Physician at the Clinic of the Hospital Therapy.
- 1929-1930 Staff Physician of Paris Paster Clinic.
- 1931 Assistant professor of Medicine.
- 1933-1950 Head of the Department of Pediatrics, Sanitarian-Hygienic and Stomatology faculties at the Department of the Facultative Therapy.
- 1934-1938 Deputy of Tbilisi Labour City Council of IX Convocation.
- 1935 Professor of Internal Medicine.

- 1936 Was rewarded with the Badge of Honour.
- 1937 Upheld the thesis for a Doctor's Degree: "Some Materials for the Studies of the Protozoa Cultures".
- 1941 Was rewarded with the badge the "Significant of the Medical Care".
- The title of Honorary Scientist of the Georgian SSR was conferred.
- 1942 Was rewarded with Order of The Red Banner of Labour.
- 1944 Was rewarded with Order of Lenin.
- 1945 Was rewarded with medal "For Defence of Caucasus".
- 1946 Was elected a member of the Academy of Sciences of the Georgian SSR.
- Was rewarded with medal "For Selfless Labour in the Great Patriotic War 1941-1945".
 - Was rewarded with medal "For Victory over Germany in the Great Patriotic War 1941-1945".
- 1946-1954 Deputy of the Supreme Soviet of the USSR of II, III Convocations.
- Member of the Scientific-Medical Council of the Ministry of Public Health of the USSR.
- 1947-1954 Chairmen of the Scientific Council of the Health Resort of Georgia.
- Member of the Presidium of All Union Therapeutic Society
 - Member of the Georgian Society for the Dissemination of Political and Scientific Knowledge "Tsodna".
 - Member of the Medical-Biology Department of the Academy of Sciences of the Georgian SSR.
- 1949-1954 Head of the II Therapy Department of the Advanced Professional Training of Tbilisi Institute.

- 1950-1954 Chairman of the Scientific-Medical Council of
Ministry of Public Health of the Georgian SSR.
- 1951-1954 Head of the Department of the Medicine at Tbilisi State Medical Institute.
- 1954 Was rewarded with Order of Lenin (for the second time).
- 1954 June 6, passed away.

ნიკოლოზ ყიფშიძის შრომები

ТРУДЫ НИКОЛАЯ КИПШИДЗЕ

NIKOLOZ KIPSHIDZE'S WORKS

1924

1. საქართველოს ექიმთა მე-2 კონგრესის კორესპონდენციები // თანამედროვე მედიცინა. -1924.-№4.-გვ.103-105.

ხელმოწერა ნ.ყ-ძე.

Корреспонденции 2-го конгресса врачей Грузии // Танамедрове медицина.-1924.- №4.-С.103-105.

Подпись Н.К-дзе.

2. Strongiloides stercoralis et intestinalis // თანამედროვე მედიცინა. -1924.-№5.-გვ.27-33.

თანაავტ. ი.ხათრიძე.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Балантидный коли и его патологическое значение // Танамедрове медицина. -1924.-№5.-С.27-33.

Соавтор И.Хатридзе.

Имеется отд. оттиск.

1925

3. ექიმი გრ.ლ.ელიავა [გარდაცვალების გამო] // თანამედროვე მედიცინა. -1925.-№10-11.-გვ.679-680.

ხელმოწერა ნ.ყ-ძე.

Врач Гр.Л.Элиава [по поводу кончины] //Танамедрове медицина.-1925.-№10-11.-С.679-680.

Подпись Н.К.-дзе.

4. ტუბერკულოზის კალციტერაპია /მოსხენება საქართველოს ექიმთა მე-3 კონგრესზე //თანამედროვე მედიცინა. -1925.-№6-7.-გვ.457-462; საქართველოს ექიმთა მე-3 კონგრესის ანგარიშები. 1925 წ. 24-28 მაისი: მუშაობის გეგმა და მოხს. თეზ. -ტფ., 1925. -გვ.3.

Кальцитерапия туберкулеза /Доклад на 3-м конгрессе врачей Грузии //Танамедрове медицина.-1925.-№6-7.-С.457-462; Отчеты 3-го конгресса врачей Грузии. 1925 г. 24-28 мая: План работы и тез. докл. - Тифлис, 1925.-С.3.

5. *Balantidium coli* და მისი პათოლოგიური მნიშვნელობა //თანამედროვე მედიცინა. -1925.-№5.-გვ.283-296; საქართველოს ექიმთა მეორე სამეცნიერო კონგრესის შრომები (18-22 მაისი. 1924 წ.). -ტფ., 1925. -გვ.9.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Balantidium coli и его патологическое значение //Танамедрове медицина.-1925.-№5.-С.283-296; Труды второго научного конгресса врачей Грузии (18-22 мая. 1924 г.). -Тифлис, 1925.-С.9.

Имеется отд. оттиск.

1926

6. ადამიანის კოკციდიოზის შემთხვევა *Species isospora hominis* //თანამედროვე მედიცინა. -1926.-№6-7.-გვ.497-503.

თანაავტ. ი.ხათრიძე.

Случай кокцида человека *Species isospora hominis*
//Танамедrove медицина.-1926.-№6-7.-С.497-503.

Соавтор И.Хатридзе.

7. ტუბერკულოზის კალციტერაპია //თანამედროვე მედიცინა. -1926.-№4.-გვ.275-286.

Кальцитерапия туберкулеза //Танамедrove медицина.-1926.-№4.-С.275-286.

8. უმარტივესი ცხოველები ადამიანის ნაწლავებში-ლამბლიოზი //სრულიად საქართველოს ექიმთა მე-4 კონგრესი: მოხს. თეზისები. -ტფ., 1926.-გვ.6.

Простейшие животные в кишечнике человека – лямблиоз //4-ый общегрузинский конгресс врачей: Тез. докл.-Тифлис, 1926.-С.6.

9. Über einen Fall von Coccidiosis beim Menschen, Spezies *Isospora hominis* //Archiv für Schiffs und Tropenhygiene.-1926.-Bd.30.

1927

10. [რეცენზია] //თანამედროვე მედიცინა. -1927.-№3-4.-გვ.327-329.-რეც. წგ-ზე: Федоров С.П. Хирургия на распутьи. - М.: Изд-во Наркомздрава Р.С.Ф.С.Р., 1927.

ხელმოწერა ნ.ყ-ძე.

[Рецензия] //Танамедrove медицина.-1927.-№3-4.-С.327-329. – Рец. на кн.: Федоров С.П. Хирургия на распутьи.- М.: Изд-во Наркомздрава Р.С.Ф.С.Р., 1927.

Подпись Н.К-дзе.

1928

11. ჟურნალ “თანამედროვე მედიცინა”-ს დაარსება //თანამედროვე მედიცინა. -1928.-№1-2.-გვ.136-140.

Основание журнала "Танамедрове медицина" //Танамедрове медицина.-1928.-№1-2.-С.136-140.

12. უმარტივესი ცხოველები ადამიანის ნაწლავებში – ლამბლიოზი //თანამედროვე მედიცინა. -1928.-№1-2.-გვ.34-40.

Простейшие животные в кишечнике человека – лямблиоз //Танамедрове медицина.-1928.-№1-2.-С.34-40.

13. Ein Fall von Taenia Flavopunctata //Archive für Schiffs und Tropenhygiene.-1928.-Bd.32.

14. Zur Frage der pathologischen Bedeutung des Balantidium coli //Archiv für Schiffs und Tropenhygiene.-1928.-Bd.32.

1929

15. შინაგანი სნეულებანი. მოკლე სახელმძღვ. ტრ.: მედიკური ტექნიკუმის გამოც., 1929. -235 გვ.

შინაარსი: ინფექციური ავადმყოფობანი. -გვ.1-98; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა ავადმყოფობანი. -გვ.99-123; ფილტვის ავადმყოფობანი. -გვ.124-152; პლევრის ავადმყოფობანი. -გვ.153-157; საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ავადმყოფობანი. პირის ღრუ. -გვ.158-160; ყელის ავადმყოფობანი. -გვ.160; საყლაპავი მილის ავადმყოფობანი. -გვ.162; კუჭის ავადმყოფობანი. -გვ.163-174; ნაწლავების ავადმყოფობანი. -გვ.175-194; მუცლის აკის ავადმყოფობანი. -გვ.195-198; ღვიძლის ავადმყოფობანი. -გვ.199-211; თირკმლების ავადმყოფობანი. -გვ.212-224; სისხლის ავადმყოფობანი. -გვ.225-230; ნივთიერებათა ცვლის ავადმყოფობანი. -გვ.230-235.

Внутренние болезни. Краткий учебн.-Тифлис: Изд-во. мед. техникума, 1929.-235 с.

Содержание: Инфекционные болезни.-С.1-123; Болезни легких.-С.124-152; Болезни плевры.-С.153-157; Болезни органов пищеварения. Полость рта.-С.158-160; Болезни горла.-С.160; Болезни пищевода.-С.162; Болезни желудка.-С.163-174; Болезни кишечника.-С.175-194; Болезни брюшины.-С.195-198; Болезни печени.-С.199-211; Болезни почек.-С.212-224; Болезни крови.-С.225-230; Болезни обмена веществ.-С.230-235.

16. *Trichomonas de la bouche des singes* //Comptes Rendus des sciences de la Société de Biologie.-1929.-N30.

Coauteur R.Deschiens.

1930

17. პროფესორი სპირიდონ სიმონის ძე ვირსალაძე [გარდაცვალების გამო] //ტროპიკული მედიცინის მოამბე. -1930.-ტ.3, №1. -გვ.5-13. -რეზ.: რუს., გერმ. თანამედროვე მედიცინა. -1930.-№5-7.-გვ.231-236.

Профессор Спиридон Семенович Вирсаладзе [по поводу кончины] //Тропикули медицинис моамბე.-1930.-Т.3, №1.-С.5-13. - Рез.: рус., нем.; Танамедрове медицина.-1930.-№6-7.-С.231-236.

18. *Culture d'Entamoeda dysenteriae sur un milieu á base geose de Mus-grave* //Comptes Rendus des sciences de la Société de Biologie.-1930.-N4.-P.226.

19. *Recherches sur la culture de Trichomonas elongata* //Bulletins de la Société de Pathologie Exotique.-1930.-N2.

1933

20. ექიმ ი.მჭედლიშვილის ბიოგრაფია //თანამედროვე მედიცინა. -1933.-№5-6.-გვ.1-4.

1934

21. “თანამედროვე მედიცინა”-ს 10 წლისთავის
გამო //თანამედროვე მედიცინა [საიუბილეო კრებუ-
ლი]. -1934.-№1-2.-გვ.V-VI.

К 10-летию [журнала] “Танамедрове медицина” //Та-
намедрове медицина. [Юбилейный сборник] -1934.- №1-2.-
С.V-VI.

22. შინაგანი სნეულებანი. მოკლე სახელმძღვ.
მე-2 შესწ. და შეეს.გამოც. -ტფ.: სახელგამი, 1934. -
IV-VIII,420 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. -გვ.1; ინფექციური
ავადმყოფობანი. -გვ.1-111; ტროპიკული ავადმყოფობა-
ნი. -გვ.112-139; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა და-
ავადებანი. -გვ.143-182; სასუნთქავ ორგანოთა ავად-
მყოფობანი. ფილტვების ავადმყოფობანი. -გვ.184-221;
ცხვირი. ყელი. ბრონქები. -გვ.222-229; პლევრის ავად-
მყოფობანი. -გვ.232-241; საჭმლის მომნელებელ ორგა-
ნოთა ავადმყოფობანი. პირის ღრუ. -გვ.242-246; საყ-
ლაპავი მილი. -გვ.247-251; კუჭი. -გვ.252-268; ნაწლა-
ვები. -გვ.269-305; მუცლის აპკის ავადმყოფობანი. -
გვ.306-311; ღვიძლის ავადმყოფობანი. -გვ.312-346; კუჭ-
ქვედა ჯირკვლის ავადმყოფობანი. -გვ.346-350; თირ-
კმლების ავადმყოფობანი. -გვ.351-375; სისხლის ავად-
მყოფობანი. -გვ.376-388; ნივთიერებათა ცვლის ავად-
მყოფობანი. -გვ.389-398; შინაგან სეკრეციის ჯირ-
კვლების ავადმყოფობანი. -გვ.399-410.

Внутренние болезни. Краткий учебн. 2-е испр. и доп.
Изд. -Тифлис: Сахелгами, 1934.-IV-VIII, 420 с.

Содержание: Предисловие.-С.1; Инфекционные болезни.-С.1-111; Тропические болезни.-С.112-139; Болезни системы кровообращения.-С.143-182; Болезни системы дыхания. Болезни легких.-С.184-221; Нос. Горло. Бронхи.-С.222-229; Болезни плевры.-С.232-241; Болезни органов пищеварения. Полость рта.-С.242-246; Пищевод.-С.247-251; Желудок.-С.252-268; Кишечник.-С.269-305; Болезни брюшины.-С.306-311; Болезни печени.-С.312-346; Болезни поджелудочной железы.-С.346-350; Болезни почек.-С.351-375; Болезни крови.-С.376-388; Болезни обмена веществ.-С.389-398; Болезни желез внутренней секреции.-С.399-410.

1936

23. ბახმაროს ყურადღება //კომუნისტი.-1936.-22
ოქტ.-გვ.3.

თანაავტ.: გ.მუხაძე, შ.მიქელაძე.

Внимание Бахмаро //Комунисти. -1936.-22 окт.-С.3.

Соавт.: Г.Мухадзе, Ш.Микеладзе.

24. რედაქტორის წინასწარსიტყვაობა //ანჯაფარიძე ლ., მხეიძე გ. ავადმყოფის ზოგადი მოვლა და სამედიცინო ტექნიკა. სახელმძღვ. სამედ. ტექნიკუმებისათვის. რედ. ნ.ა.ყიფშიძე.-ტფ.: სახელგამი, 1936.-გვ.5-6.

Предисловие редактора //Анджапаридзе Л.И., Мхеидзе Г.Н. Общий уход за больным и медицинская техника. Учебн. для мед.техн. Ред. Н.А.Кипшидзе.- Тифлис: Сахелгами, 1936.-С.5-6.

1937

25. მასალები ზოგიერთ პროტოზოათა კულტურის შესასწავლად. თბ.: სახელგამი, 1937. -100 გვ.: ილ.

Материалы по изучению культуры некоторых простейших.-Тб.: Сахелгами, 1937.-100 с.: ил.

26. შინაგანი სნეულებანი. მოკლე სახელმძღვ. მე-3 შვეს. და შესწავამოც. -ტფ.: სახელგამი, 1937. - 524 გვ.: ილ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. -გვ.5; ინფექციური სნეულებანი. -გვ.5-116; ტროპიკული სნეულებანი. -გვ.117-147; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.148-202; სასუნთქავ ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.203-204; ცხვირი. ყელი. ბრონქები. -გვ.205-215; ფილტვების სნეულებანი. -გვ.216-250; პლევრის სნეულებანი. -გვ.251-259; საჭმლის მომნელებელ ორგანოთა სნეულებანი. პირის ღრუ. -გვ.260-262; ყელის სნეულებანი. -გვ.263-264; საყლაპავი მილი. -გვ.265-270; კუჭი. -გვ.271-288; ნაწლავები. -გვ.289-321; მუცლის აკის სნეულებანი. -გვ.322-348; ღვიძლის სნეულებანი. -გვ.349-380; კუჭქვედა ჯირკვლის სნეულებანი. -გვ.381-384; თირკმლების სნეულებანი. -გვ.385-412; სისხლის სნეულებანი. -გვ.413-433; ნივთიერებათა ცვლის სნეულებანი. -გვ.434-445; შინაგან სეკრეციის სნეულებანი. -გვ.446-462; მოწამვლა. -გვ.463-504; სახელეუბის საძიებელი. -გვ.505-518.

Внутренние болезни. Краткий учеб. 3-е доп. и испр. изд.-Тифлис: Сахелгами, 1937.- 524 с.: ил.

Содержание: Предисловие.-С.5; Инфекционные болезни.-С.5-116; тропические болезни.-С.117-147; Болезни системы кровообращения.-С.148-202; Болезни системы дыхания.-С.203-204; Нос. Горло. Бронхи.-С.205-215; Болезни легких.-С.216-250; Болезни плевры.-С. 251-259; Болезни органов пищеварения. Полость рта.-С.260-262; Болезни горла.-С.263-264; Пищевод.-С.265-270; Желудок.-С.271-288; Кишечник.-С.289-321; Болезни брюшины.-

С.322-348; Болести печени.-С.349-380; Болести поджелудочной железы.-С.381-384; Болести почек.-С.385-412; Болести крови.-С.413-433; Болести обмена веществ.-С.434-445; Болести желез внутренней секреции.-С.446-462; Отравление.-С.463-504; Указатель имен.-С.505-518.

1939

27. ამხანაგ სერგო ორჯონიკიძის ხსოვნას: (მოგონებანი) //საბჭ.მედიცინა. -1939.-№3.-გვ.9-12.

К памяти товарища Серго Орджоникидзе: (Воспоминания) //Сабчота медицина.-1939.-№3.-С.9-12.

28. ექ.კლორთქიფანიძის ხსოვნას //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№9-10.-გვ.96-99.

К памяти докт. К.Лордкипанидзе //Сабчота медицина.-1939.-№9-10.-С.96-99.

29. შინაგანი სნეულებანი. მოკლე სახელმძღვ. მე-4 შესწ. და შევს. გამოც. -თბ.: საქმედგამი, 1939. - 663 გვ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. -გვ.3-4; ინფექციური სნეულებანი. -გვ.5-158; ტროპიკული სნეულებანი. -გვ.159-202; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.203-211; შექნილი მანკები. -გვ.212-224; თანდაყოლილი მანკები. -გვ.225-272; სასუნთქაგ ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.273-274; ცხვირი. ყელი. ბრონქები. -გვ.275-289; ფილტვების სნეულებანი. -გვ.290-333; პლევრის სნეულებანი. -გვ.333-346; საჭმლის მომწელებელი ორგანოების სნეულებანი. პირის ღრუ. -გვ.347-352; საყლაპავი მილის სნეულებანი. -გვ.353-360; კუჭის სნეულებანი. -გვ.361-393; ნაწლავების სნეულებანი. -გვ.393-442; მუცლის აპკის სნეულებანი. -

გვ.443-469; ღვიძლის სნეულებანი. -გვ.470-506; კუჭკვე-
და ჯირკვლის სნეულებანი. -გვ.507-511; თირკმლების
სნეულებანი. -გვ.512-543; სისხლის ავადმყოფობანი. -
გვ.544-564; ნივთიერებათა ცვლის სნეულებანი. -
გვ.565-580; შინაგან სეკრეციის ჯირკვლების სნეულე-
ბანი. -გვ.581-595; მოწამვლა. -გვ.596-636; დახრჩობა
და ჩამოხრჩობა. -გვ.636; მზის დაკვრა. -გვ.637; საგ-
ნობრივი საძიებელი. -გვ.639-653.

Внутренние болезни. Краткий курс учеб. 4-е испр. и
доп. изд. -Тб.: Сакмедгами, 1939.-663 с.

Содержание: Предисловие.-С.3-4; Инфекционные
болезни.-С.5-158; Тропические болезни.-С.159-202; Болез-
ни системы кровообращения.-С.203-211; Приобретенные
пороки.-С.212-224; Врожденные пороки.-С.225-272; Болез-
ни системы дыхания.-С.273-274; Нос. Горло. Бронхи.-
С.275-289; Болезни легких.-С.290-333; Болезни плевры.-
С.333-346; Болезни системы пищеварения. Полость рта.-
С.347-352; Болезни пищевода.-С.353-360; Болезни желуд-
ка.-С.361-393; Болезни кишечника.-С.393-442; Болезни
брюшины.-С.443-469; Болезни печени.-С.470-506; Болезни
поджелудочной железы (панкреаса).-С.507-511; Болезни
почек.-С.512-543; Болезни крови.-С.544-564; Болезни об-
мена веществ.-С.565-580; Болезни желез внутренней сек-
реции.-С.581-595; Отравление.-С.596-636; Утопление и
повешение.-С.636; Солнечный удар.-С.637; Предметный
указатель.-С.639-653.

30. Pyo-pneumothorax subphrenicus-ის საკითხისათ-
ვის //ჯანსაღკომის ცენტრ. კლინ. ინ-ტის შრომები. -
1939.-წგ.1-გვ.1-7. -რეზ.რუს.

К вопросу о Pyo-pneumothorax subphrenicus //Тр.
центр. клин. ин-та Минздрава Грузии.-1939.- Кн.1.-С.1-7. -
Рез. рус.

31. წინასიტყვაობა //თერაპიული ცნობარი ორ ტომად. ტ.1. /ქართული გამოცემის რედ. ნ.ყიფშიძე. მთარგმ. შ.მ.ცაგარელი. -თბ.: საქმედგამი, 1940.-გვ.3.

Предисловие //Терапевтический справочник в двух томах. Т.1. /Ред. груз. изд. Н.А.Кипшидзе. Пер. Ш.М.Цагарели.-Тб.: Сакмедгами, 1940.-С.3.

32. დუოდენალური ზონდი და მისი მნიშვნელობა. ექიმთა და სტუდენტთათვის. -თბ.: საქმედგამი, 1941.-91 გვ.: ილ.

Дуоденальный зонд и его значение. Для врачей и студентов.- Тб.: Сакмедгами, 1941.-91 с.: ил.

33. ღვიძლის აბსცესის საკითხისათვის //რესპუბლიკური ცენტრ. კლინ. საავადმყოფოს შრ.კრ. -1941. -ტ.2.-გვ.1-16. -რეზ.რუს.

К вопросу об абсцессе печени // Сб. тр. респ. центр. клин. больницы.-1941.-Т.2.-С.1-16.- Рез. рус.

34. К вопросу о лямблиозе желчного пузыря // Сб. тр. посвященный 50-летию научно-педагогической деятельности В.В.Воронина. 1890-1940.-Тб.: Грузмедгиз, 1941.-С.150-159.

Имеется отд. оттиск.

35. შინაგანი სნეულებანი. მე-5 შესწ. და შევს. გამოც. -თბ.: საქმედგამი, 1942. -607 გვ.: ილ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. -გვ.3-4; ინფექციური სნეულებანი. -გვ.5-144; ტროპიკული სნეულებანი. -გვ.145-183; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.184-193; შექენილი მანკები. -გვ.193-204; თანდაყოლილი მანკები. -გვ.204-249; სასუნთქავ ორგანოთა სნეულებანი. ცხვირი, ყელი, ბრონქები -გვ.250-265; ფილტვების სნეულებანი. -გვ.266-309; პლევრის სნეულებანი. -გვ.310-320; საჭმლის მომხელეებელ ორგანოების სნეულებანი. პირის ღრუ. -გვ.321-325; საყლაპავი მილის სნეულებანი. -გვ.326-332; კუჭის სნეულებანი. -გვ.333-361; ნაწლავების სნეულებანი. -გვ.362-405; მუცლის აპკის სნეულებანი. -გვ.406-428; ღვიძლის სნეულებანი. -გვ.429-464; კუჭქვედა ჯირკვლის სნეულებანი. -გვ.465-468; თირკმლების სნეულებანი. -გვ.469-502; სისხლის ავადმყოფობანი. -გვ.503-523; ნივთიერებათა ცვლის სნეულებანი. -გვ.524-536; შინაგან სეკრეციის ჯირკვლების სნეულებანი. -გვ.537-551; მოწამულა. -გვ.552-586; დახრჩობა და ჩამოხრჩობა. -გვ.586-587; მზის დაკვრა. -გვ.587; სახელების საძიებელი. -გვ.588-591; საგნობრივი საძიებელი. -გვ.592-601.

Внутренние болезни. 5-ое испр. и доп. изд. -Тб.: Сакмедгами, 1942.-607 с.: ил.

Содержание: Предисловие.-С.3-4; Инфекционные болезни.-С.5-144; Тропические болезни.-С.145-183; Болезни системы кровообращения.-С.184-193; Обретенные пороки.-С.193-204; Врожденные пороки.-С.204-249; Болезни системы дыхания.-С.250-265; Болезни легких.-С.266-309; Болезни плевры.-С.310-320; Болезни системы пищеварения. Полость рта.-С.321-325; Болезни пищевода.-С.326-332; Болезни желудка.-С.333-361; Болезни кишечника.-С.362-405; Болезни брюшины.-С.406-428; Болезни печени.-С.429-464; Болезни поджелудочной железы.-С.465-468; Болезни по-

чек.-С.469-502; Болезни крови.-С.503-523; Болезни обмена веществ.-С.524-536; Болезни внутренней секреции.-С.537-551; Отравление.-С.552-586; Утопление и повешение.-С.586-587; Солнечный удар.-С.587; Указатель имен.-С.588-591; Предметный указатель.-С.592-601.

1944

36. Заключительное слово по докладам терапевтического цикла //Тр. 2-ой научной конференции врачей эвакогоспиталей Груз. ССР. Тбилиси, 21-25 III. 1944.-Тб.: Грузмедгиз, 1944.-С.535-539.

37. К вопросу о лечении крупозной пневмонии сульфидином //Тр. 2-ой научной конференции врачей эвакогоспиталей Груз. ССР. Тбилиси, 21-25 III. 1944.-Тб.: Грузмедгиз, 1944.-С.545-550.

1946

38. შინაგანი სნეულებანი. სახელმძღვ. ექიმთა და სტუდენტთათვის. მე-6 გადაქმუშ. და შეეს. გამოც. -თბ.: საქმედგამი, 1946. -699 გვ.: ილ.

შინაარსი: წინასიტყვაობა. -გვ.3-4; ინფექციური სნეულებანი. -გვ.5-148; ტროპიკული სნეულებანი. -გვ.149-189; სისხლის მიმოქცევის ორგანოთა სნეულებანი. -გვ.190-200; შექენილი მანკები. -გვ.200-220; თანდაყოლილი მანკები. -გვ.220-224; გულის დანარჩენი სნეულებანი. -გვ.225-281; სასუნთქი ორგანოთა სნეულებანი. ცხვირი, ყელი, ბრონქები -გვ.282-298; ფილტვების სნეულებანი. -გვ.299-355; პლევრის სნეულებანი. -გვ.356-367; შუასაყარის სნეულებანი. -გვ.368-370; საჭმლის მომწელებელი ორგანოების სნეულებანი.

პირის ღრუ. -გვ.371-376; საყლაპავი მილის სნეულე-
ბანი. -გვ.377-384; კუჭის სნეულებანი. -გვ.385-424; ნაწ-
ლავების სნეულებანი. -გვ.425-470; მუცლის აპკის
სნეულებანი. -გვ.471-494; ღვიძლის სნეულებანი. -
გვ.495-535; კუჭქვეშა ჯირკვლის სნეულებანი. -გვ.536-
542; თირკმლების სნეულებანი. -გვ.543-582; სისხლის
ავადმყოფობანი. -გვ.583-605; ნივთიერებათა ცვლის
სნეულებანი. -გვ.606-624; შინაგან სეკრეციის ჯირ-
კვლების სნეულებანი. -გვ.625-638; მოწამვლა. -გვ.639-
675; დახრჩობა და ჩამოხრჩობა. -გვ.675; მზის დაკ-
ვრა. -გვ.675-676; სახელების საძიებელი. -გვ.677-681;
საგნობრივი საძიებელი. -გვ.682-691.

Внутренние болезни. Учеб. для врачей и студентов. 6-
ое перераб. и испр. изд. -Тб.: Сакмедгами, 1946.-699 с.: ил.

Содержание: Предисловие.-С.3-4; Инфекционные бо-
лезни.-С.5-148; Тропические болезни.-С.149-189; Болезни
системы кровообращения.-С.190-199; Приобретенные по-
роки.-С.200-220; Врожденные пороки.-С.220-224; Осталь-
ные болезни сердца. -С.225-281; Болезни системы дыха-
ния. Нос, горло, бронхи. -С.282-298; Болезни легких.-
С.299-355; Болезни плевры.-С.356-367; Болезни средосте-
ния.-С.368-370; Болезни системы пищеварения. Полость
рта.-С.371-376; Болезни пищевода.-С.377-384; Болезни
желудка.-С.385-424; Болезни кишечника.-С.425-470; Боле-
зни брюшины.-С.471-494; Болезни печени.-С.495-535; Бо-
лезни поджелудочной железы.-С.536-542; Болезни почек.-
С.543-582; Болезни крови.-С.583-605; Болезни обмена ве-
ществ.-С.606-624; Болезни желез внутренней секреции.-
С.625-638; Отравление.-С.639-675; Утопление и повеше-
ние.-С.675; Солнечный удар.-С.675-676; Указатель имен.-
С.677-681; Предметный указатель.-С.682-691.

39. Выше требования к молодым ученым //Мед. Работник.-1946.-28 марта.-С.3.

1947

40. კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლულის ქირურგიული მკურნალობის ჩვენებათა საკითხის შესახებ //საქ.სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინ. რესპ. ცენტრ. კლინ. საავადმყ. შრ.კრ. -1947. -ტ.3. -გვ.5-15. -რეზ.რუს. [მოხს.წაკითხ. თერაპევტთა სრ. საკავშ. მე-13 ყრილობაზე ლენინგრადში 1947 წ. 16 ივნისს].

К вопросу о показаниях к хирургическому лечению язвы желудка и двенадцатиперстной кишки // Сб. тр. респ. центр. клинич. больницы Минздрава ГССР.-1947.-Т.3.-С.5-15.-Рез. рус.[Докл. прочитан на 13 Всесоюз. съезде терапевтов 16 июня 1947 года в Ленинграде].

41. მუცლის ტიფი. -თბ.: საქმედგამი, 1947. -44 გვ.
Брюшной тиф.-Тб.: Сакмедгами, 1947.-44 с.

42. К вопросу о показаниях к хирургическому лечению язвы желудка и двенадцатиперстной кишки //Клинич. медицина.-1947.-№11.-С.19-24.

43. Речь на общегородском предвыборном митинге трудящихся столицы Советской Грузии //Заря Востока.-1947.-9 янв.-С.3.

1948

44. გრიპი. -თბ.: საქმედგამი, 1948. -31 გვ.
Грипп. -Тб.: Сакмедгами, 1948.-31 с.

45. მედიცინის ახალი მიღწევები შინაგან სნეულებათა მკურნალობაში. 1948 წლის 25 სექტემბერს თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. -თბ.: სახელგამი, 1948. -42 გვ.

Новейшие достижения в лечении внутренних болезней. Стенограмма публичной лекции прочитанной в Тбилиси 25 сентября 1948 года. -Тб.: Сахелгами, 1948.-42 с.

46. მუცლის ტიფი. -თბ.: საქმედგამი, 1948. -39 გვ.
Брюшной тиф. -Тб.: Сакмедгами, 1948.-39 с.

47. მწვავე რეტიკულოენდოთელიოზის იშვიათი შემთხვევა //საქ. სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინ. რესპ. ცენტრ. კლინ. საავადმყ. შრ. კრ. -1948. -ტ.3.-გვ.262-265. -რეზ.რუს.

Редкий случай острого ретикулоэндотелиоза // Сб. тр. респ. центр. клинич. Больницы Минздрава ГССР.-1948.-Т.3.-С.262-265.-Рез. рус.

1949

48. ი.პ.პავლოვის მოძღვრების გავლენა შინაგან მედიცინის განვითარებაზე //აკადემიკოს ივანე პეტრეს ძე პავლოვის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო სესია. 1949 წ. 14-15 ოქტომბერი: მუშაობის გეგმა და მოხს. თეზ. -თბ.: საქ.სსრ მეცნ. აკად.გამ-ბა, 1949. -გვ.24-25.

Влияние учения И.П.Павлова на развитие внутренней медицины //Юбилейная научная сессия, посвящ. 100-летию со дня рождения акад. И.П.Павлова. 1949 г. 14-15 октября: План работы и тез. докл.- Тб.: Изд-во АН ГССР, 1949.-С.24-25.

49. ანტიბიოტიკები და მათი მნიშვნელობა მედიცინაში. (წერილი პირველი) //კრებული უბნის ექიმთა დასახმარებლად. წგ.1. -თბ.: საქმედგამი, 1950.

Антибиотики и их значение в медицине. (Письмо первое) //Сб. в помощь участковому врачу. Кн.1.-Тб.: Грузмедгиз, 1950.

50. ანტიბიოტიკები და მათი მნიშვნელობა მედიცინაში. (წერილი მეორე) //კრებული უბნის ექიმთა დასახმარებლად. წგ.მე-2-3. -თბ.: საქმედგამი, 1950. -გვ.3-10. -რეზ.რუს.

Антибиотики и их значение в медицине. (Письмо второе) //Сб. в помощь участковому врачу. Кн.2-3.-Тб.: Сакмедгами, 1950.-С.3-10.-Рез. рус.

51. იპავლოვის მოძღვრების გავლენა შინაგანი მედიცინის განვითარებაზე //აკად.ივანე პავლოვის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო სესიის მოხსენებათა კრებული. /რედ. ი.ბერიტაშვილი. -თბ.: საქ.სსრ მეცნ. აკად.გამბა, 1950. -გვ.73-83. -რეზ.რუს.

Влияние учения И.П.Павлова на развитие внутренней медицины //Сб. докл. науч. сессии, посвящ. 100-летию со дня рождения акад. И.П.Павлова. /Под ред. И.Бериташвили.-Тб.: Изд.-во АН ГССР, 1950.-С.73-83.-Рез. рус.

52. Отдаленные последствия операции при язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки //Клинич. медицина.-1950.-Т.28.-№6.-С.10-15.

53. ოცნება ასრულდა: [სამგორის სარწყავი სისტემის არხის მშენებლობა და თბილისის შემოგარენის პერსპექტივები] //დროშა. -1951.-№4.-გვ.10.

Мечта сбылась: [Строительство самгорской оросительной системы и перспективы окраин Тбилиси] //Дроша.-1951.-№4.-С.10.

54. ვამაყობ, რომ აქ ვსწავლობდი: [ვაჟთა I გიმნაზიაში სწავლის პერიოდი] //გამარჯვება (თბილისი). -1952. -29 ნოემბ. -გვ.3.

Горжусь, что учился в этой школе: [Период учебы в I мужской гимназии] //Гамарджвеба (Тбилиси).-1952.-29 ноября.-С.3.

55. Боржоми и его ущелье. Научно популярный очерк. -Тб.: Грузмедгиз, 1952.-159 с.: ил.

Рец.: Гиоргобиани В. Полезная и интересная книга //Дроша.-1952.-№10.-С.19.-
На груз. яз.

Кахиани В.Замечательный труд о Боржомском ущелье// Коммунисти.-1952.-5 окт.-С.3.-На груз. яз.

Пицхелаური Г. 3. Замечательная здравница Грузии //Природа.-1953.-№6.-С.122-124.

Пицхелаური Г. Полезный научно-популярный очерк //Мнатоби.-1953.-№6.-С.155-156.- На груз. яз.

56. ბორჯომი და მისი ხეობა /რედ. დ. ჯავახიშვილი. -თბ.: საქმედგამი, 1954. -170 გვ.: ილ.

1958

57. К вопросу о состоянии желудочной секреции при хронических холециститах //II-ая науч. практ. конф. врачей бальнеол. санат. гл. упр. курортов, санат. и домов отдыха М-ва здравоохран. Груз. ССР.-Тб.: 1958.-С.77-84.

Соавторы: Ш.И.Гугешашвили, Л.С.Курцикашвили.

1963

58. ნაწყვეტი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის პროფ. ნ.ყიფშიძის მოგონებებიდან ივ.თარხნიშვილის შესახებ //სააკაშვილი მ. საქართველოს მედიცინის ისტორია. ტ.4. წგ.2. ბუნებისმეტყველი თერგდალეულთა თაობიდან. -თბ.: საბჭ. საქართველო, 1963. -გვ.134-135.

Отрывок из воспоминаний академика Академии наук Грузинской ССР проф. Н.Кипшидзе об Ив.Тархнишвили //Саакашвили М.Г. История медицины Грузии. Т.4.Кн.2. Естествовед из поколения просветительства.-Тб.: Сабчота Сакартвело, 1963.-С.134-135.

2004

59. დღეები იოსებ სტალინთან ერთად: [მოგონებები]. მასალა მოამზადა ბ.დარსადემ //საქ. რესპუბლიკა. -2004. -5-8 მაისი.-გვ.4; 9 მაისი.-გვ.10; 11-16 მაისი.-გვ.4; 18-22 მაისი.-გვ.4; 23 მაისი.-გვ.5.

Дни проведенные с Иосифом Сталиным: [Воспоминания]. Материал подготовил Б.Дарсадзе //Сакартвелოს

республика.-2004.-5-8 мая.-С.4; 9 мая.-С.10; 11-16 мая.-С.4; 18-22 мая.-С.4; 23 мая.-С.5.

60. პირველი შეხვედრა. მოგონებები ამხანაგ სტალინზე. იშვიათი ჩანაწერები // იმიჯი.-2004.-№4.-გვ.34-36.: სურ.

მეორე შეხვედრა. მოგონებები ამხანაგ სტალინზე. იშვიათი ჩანაწერები // იმიჯი.-2004.-№5.-გვ.30-31.: სურ.

Первая встреча. Воспоминания о товарище Сталине. Редкие записи // Имиджи.-2004.-№4.-С.34-36.: портр.

Вторая встреча. Воспоминания о товарище Сталине. Редкие записи // Имиджи.-2004.-№5.-С.30-31.: портр.

61. მესამე შეხვედრა შეხვედრა. მოგონებები ამხანაგ სტალინზე. იშვიათი ჩანაწერები // იმიჯი.-2004.-№6.-გვ.29-30.: სურ.

მეოთხე შეხვედრა შეხვედრა. მოგონებები ამხანაგ სტალინზე. იშვიათი ჩანაწერები // იმიჯი.-2004.-№7.-გვ.30-32.: სურ. - თბილისი, 1953 წლის ნოემბერი. [მოგონებები პირველად ქვეყნდება. ჟურნალის რედაქცია მადლობას უძღვნის მის შვილს, აკადემიკოს ნოდარ ყიფშიძეს ამ ჩანაწერების მოწოდებისათვის].

Третья встреча. Воспоминания о товарище Сталине. Редкие записи // Имиджи.-2004.-№6.-С.29-30.: портр.

Четвертая встреча. Воспоминания о товарище Сталине. Редкие записи // Имиджи.-2004.-№7.-С.30-32.: портр. - Тбилиси, ноябрь 1953 года. [Воспоминания печатаются впервые. Редакция журнала благодарит его сына, академика Нодара Кипшидзе за предоставления этих записей].

62. Беседа с товарищем Сталиным: [Воспоминания]. О будничном и высоком. Публикацию подготовил Вл.

Ангадзе //Веч. Тбилиси.-2004. 4-6 сент.-С.11; 11-13 сент.-С.11; 18-20 сент.-С.11, 14.

63. Мои пациенты – соратники Сталина: [М.И.Калинин, С.Орджоникидзе, Х.Диас. Воспоминания] //Веч. Тбилиси. – 2004.-5-6 февр.-С.9.-Заметки Н.А.Кипшидзе, хранившиеся в семье после его кончины в 1954 году, ранее нигде не публиковались.

64. Мой пациент-товарищ Сталин: [Воспоминания] //Веч. Тбилиси.-2004.-19-20 февр.-С.9.

65. Разговор с товарищем Сталиным в доме его матери Кеке: [Воспоминания]. Публикацию подготовил Вл. Ростиашвили //Веч. Тбилиси.-2004. -15-16 янв.-С.9.

66. Товарищ Сталин и врачебная этика: [Воспоминания]. Публикацию подготовил Вл. Ростиашвили //Веч. Тбилиси.-2004.-29-30 янв.-С.9.

სახელმწიფო სპეციალური ლიტერატურის
რეზერვატი

РЕФЕРАТЫ СПЕЦИАЛЬНОЙ ИНОСТРАННОЙ
ЛИТЕРАТУРЫ

ABSTRACTS OF SPECIAL FOREIGN LITERATURE

1938

67. Выговский Н.П., Игнатова В.В. რაიტის დადებითი რეაქციის დიაგნოსტიკური ღირებულება. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№7-8.-გვ.124-125.

Выговский Н.П., Игнатова В.В. Диагностическая ценность положительной реакции Райта. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV.) //Сабчота медицина.-1938.-7-8.-С.124-125.

68. Гельштейн Э.М. მალარიის მკურნალობა სინთეტიკური პრეპარატებით. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№5.-გვ.79-80.

Гельштейн Э.М. Лечение малярии синтетическими препаратами. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //Сабчота медицина.-1938.-№5.-С.79-80.

69. Заслин Д.М., Штейнберг П.Я. ფილტვის აბსცესის მკურნალობა ჰიპოსულფიტნატრიუმით. (Сов. медицина.-1938.-№4.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№7-8.-გვ.124.

Заслин Д.М., Штейнберг П.Я. Лечение абсцесса легкого гипосульфитнатрием. – (Сов. медицина.-1938.-№4.) //Сабчота медицина.-1938.-№7-8.-С.124.

70. Киреев М.П. სტრეპტოციდი სტრეპტოკოკური დაავადების დროს. (Клиническая медицина.-1937.-№10-11.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№3-4.-გვ.115-116.

Киреев М.П. Стрептоцид при стрептококковых заболеваниях. (Клиническая медицина.-1937.-№10-11.) //Сабчота медицина.-1938.-№3-4.-С.115-116.

71. Косман Г.П. Digalen Neo როგორც გულის საშუალება. (Клиническая медицина.-1937.-№12.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№3-4.-გვ.117-118.

Косман Г.П. Digalen Neo как сердечное средство. (Клиническая медицина.-1937.-№12.) //Сабчота медицина.-1938.-№3-4.-С.117-118.

72. Магидсон О.Ю. მაღარიის საწინააღმდეგო პრეპარატების სინთეზი. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№5.-გვ.83.

Магидсон О.Ю. Синтез противомаларийных препаратов. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //Сабчота медицина.-1938.-№5.-С.83.

73. Платонов Н.В. მაღარიის მკურნალობა სინთეტიკური პრეპარატით. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№9-10.-გვ.111.

Платонов Н.В. Лечение малярии синтетическим препаратом. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //Сабчота медицина.-1938.-№9-10.-С.111.

74. Поляк И.П., Пуринский Л.И., Смирнова А.С. მაღარიის მკურნალობა სინთეტური პრეპარატებით. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№9-10.-გვ.112.

Поляк И.П., Пуринский Л.И., Смирнова А.С. Лечение малярии синтетическими препаратами. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //Сабчота медицина.-1938.-№9-10.-С.112.

75. Сапир И.Б. ბაცილარული დიზენტერიის მკურნალობა. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№9-10.-გვ.112.

Сапир И.Б. Лечение бациллярной дизентерии. (Клиническая медицина.-1938.-№7.) //Сабчота медицина.-1938.-№9-10.-С.112.

76. Тареев Е.М. მაღარიის მკურნალობა აკრიდინული და ქინოლინური პრეპარატებით. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№5.-გვ.81-83.

Тареев Е.М. Лечение малярии акридиновыми и хинолиновыми препаратами. (Терапевтический архив.-1937.-Т.XV, вып.4.) //Советская медицина.-1938.-№5.-С.81-83.

77. Юркевич П.И. წითელი ქარის სტრეპტოციდით მკურნალობა. (Клиническая медицина.-1937.-№6.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№3-4.-გვ.116-117.

Юркевич П.И. Лечение рожи стрептоцидом. (Клиническая медицина.-1937.-№6.) //Сабчота медицина.-1938.-№3-4.-С.116-117.

78. Ameulle P., Lemoine., Bellin A. ბრონქების კორჩიბი, რომელიც იძლეოდა ფილტვის აბსცესის ყვე-

ლა სიმპტომებს. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-№27.- d'octobre.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№12.-გვ.74.

Ameulle P., Lemoine., Bellin A. Рак бронха, который давал все симптомы абсцесса легкого. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-№27.- d'octobre.) //Сабчота медицина.-1938.-№12.-С.74.

79. Carajod E. კოლინჯის კირჩხების ქირურგიული მკურნალობა. (Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-№6.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№12.-გვ.73.

Carajod E. Хирургическое лечение рака.(Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-№6.) //Сабчота медицина.-1938.-№12.-С.73.

80. Fiessinger N., Boudin G., Parajotopoulos E. ღვიძლის აბსცესის გამოკვლევა ლიპოდოლოთ. (Revue medico-chirurgicale des maladies du foie, du pancréas et la rate.-1936.-№5.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№2.-გვ.82.

Fiessinger N., Boudin G., Parajotopoulos E. Исследование абсцесса печени липидолом. (Revue medico-chirurgicale des maladies du foie, du pancréas et de la rate.-1936.-№5.) //Сабчота медицина.-1938.-№2.-С.82.

81. Girard, Gaubert. ელენთის პუნქციის დიაგნოსტიკური ღირებულება KAIA AZAR -ის დროს. (Paris medical.-1937.-№7.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№1.-გვ.99.

Girard, Gaubert. Диагностическая ценность пункции селезенки при KAIA AZAR.-(Paris medical.-1937.-№7.) //Сабчота медицина.-1938.-№1.-С.99.

82. Léby-Volensi M.S., De See et Imbona. გონოკოკური სეპტიცემია, კოქსიტით გართულებული. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938. მაისი.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№7-8.-გვ.123.

Léby-Volensi M.S., De See et Imbona. Гонококковая септицемия осложненная кокситом. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938. Май.) //Сабчота медицина.-1938.-№7-8.-С.123.

83. Massias Ch. ღვიძლის ამებური აბსცესი ტროპიკულ ქვეყნებში, მისი წამლობა ემეტინით. (Revue medico-chirurgicale des maladies du foie, du pancréas et de la rate.-1936.-N3.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№2.-გვ.81-82.

Massias Ch. Амебный абсцесс печени в тропических странах и его лечение эменитом. (Revue medico-chirurgicale des maladies du foie, du pancréas et de la rate.-1936.-N3.) //Сабчота медицина.-1938.-№2.-С.81-82.

84. Milian M. ურტიკარია, განვითარებული ნეოსალვარსანის შეშხაპუნების უმაღლე. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-N15. მაისი.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№7-8.-გვ.123.

Milian M. Уртикария, развившаяся тотчас же после впрыскивания неосальварсана. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-N15. Май.) //Сабчота медицина.-1938.-№7-8.-С.123.

85. Safar A. კირჩხიბით გამოწვეული კოლინჯის პერფორაცია. (Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-N6. ივნისი.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№12.-გვ.73.

Safar A. Перфорация толстой кишки вызванная раком. (Archives des maladies de l'appareil digestif et des mala-

dies de la nutrition.-1938.-№6. Июнь.) //Сабчота медицина.-1938.-№12.-С.73.

86. Tsamboulas N., Sotiricu S. ფილტვის დაზიანებულ ექინოკოკის მკურნალობა ალკოჰოლის ინტრავენური ინექციებით. (Paris medical.-1937.-N44.) //საბჭ. მედიცინა. -1938.-№1.-გვ.100.

Tsamboulas N., Sotiricu S. Лечение нагноившегося эхинокока легкого внутривенными вливаниями алкоголя. (Paris medical.-1937.-N44.) //Сабчота медицина. -1938.-№1.-С.100.

1939

87. Тагиев К.И. ნემსები ტვინში. (Советский врачебный журнал.-1938.-№8.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№1.-გვ.63.

Тагиев К.И. Иглы в мозгу. (Советский врачебный журнал.-1938.-№8.) //Сабчота медицина.-1939.-№1.-С.63.

88. Cathala J. თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული ჩვილ ბავშვთა შორის. -(Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-№25.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№3.-გვ.85.

Cathala J. Язва 12-перстной кишки среди младенцев.(Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-№25.) //Сабчота медицина.-1939.-№3.-С.85.

89. Dumitresco-Mante, Ciorapsiu. რევმატული ნეფრიტი და მისი მკურნალობა სალიცილატებით. (Paris medical.-1938.-N35.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№1.-გვ.62.

Dumitresco-Mante, Ciorapsiu. Ревматический нефрит и его лечение салицилатами.-(Paris medical.-1938.-N35.) //Сабчота медицина.-1939.-№1.-С.62.

90. Girard I. აორტიტი განვითარებული რევმატიზმის ნიადაგზე. (Paris medical.-1938.-N35.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№1.-გვ.62.

Girard I. Аортит развившийся в результате ревматизма. (Paris medical.-1938.-N35.) //Сабчота медицина.-1939. -№1.-С.62.

91. Lemierre A., Reilly J., Fronchel F. Burnet-ის დადებითი რეაქცია 10 წლის განკურნების შემდეგ ბრუცელაზისგან. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-N25.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№3.-გვ.83.

Lemierre A., Reilly J., Fronchel F. Положительная реакция Burnet через 10 лет после излечения от бруцеллеза. (Bulletins et mémoires de la société Médicale des hopitaux de Paris.-1938.-N25.) //Сабчота медицина.-1939.-№3.-С.83.

92. Marti T. კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლულის და კუჭის კირჩხიბის გამო ჩატარებული რეზექციის შედეგები. (Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-N10.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№3.-გვ.84-85.

Marti T. Результаты резекции при язвенной болезни и раке желудка. (Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-N10.) //Сабчота медицина.-1939.-№3.-С.84-85.

93. Nguven dinch Hoarg M. კუჭის წყლული მოხუცთა შორის. (Archives des maladies de l'appareil digestif et

des maladies de la nutrition.-1938.-N10.) //საბჭ. მედიცინა. - 1939.-№3.-გვ.83-84.

Nguven dinch Hoarg M. Язвенная болезнь желудка у стариков.(Archives des maladies de l'appareil digestif et des maladies de la nutrition.-1938.-N10.) //Сабчота медицина.-1939.-№3.-С.83-84.

94. Sergent E. Tourestier et Gimenez casoni-ს რეაქციის ცვალებადობა განმეორებითი ინტრადერმალური რეაქციის წარმოების დროს. (Paris medical. - 1939.-N7.) //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№6.-გვ.75.

Sergent E. Изменения показателей реакции Tourestier et Gimenez casoni при повторной интродермальной реакции. (Paris medical. - 1939.-N7.) //Сабчота медицина.-1939.-№6.-С.75.

95. Theoderosco M., Pogumbaru. კუჭის და თორმეტგოჯა ნაწლავის პერფორირებული წყლულის 75 შემთხვევის ზოგადი მიმოხილვა. (Paris medical.-1938. დეკემბერი //საბჭ. მედიცინა. -1939.-№2.-გვ.60.

Theoderosco M., Pogumbaru. Описание 75 случаев перфоративной язвы желудка и 12-перстной кишки. (Paris medical.-1938. Декабрь.) //Сабчота медицина.-1939.-№2.-С.60.

1940

96. კომოლოვა რ.პ. ცერებროსპინალური ეპიდემიური მენინგიტის მკურნალობა სულფიდიმით (Сов. медицина.-1940.-№19.)//საბჭ. მედიცინა. -1940.-№12.-გვ.75-76.

Комолова Р.П. Лечение церебро-спинального эпидемического менингита сульфидимом (Сов. медицина.-1940.-№19.) //Сабчота медицина.-1940.-№12.-С.75-76.

97. ლურია რ.ა. ქიმიოთერაპია შინაგან სხეულზე ბათა კლინიკაში. (Сов. медицина.-1940.-№16.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№12.-გვ.72-73.

Лурия Р.А. Химиотерапия в клинике внутренних болезней. (Сов. медицина.-1940.-№16.) //Сабчота медицина.-1940.-№12.-С.72-73.

98. სპერანსკი მ.ნ. სულფიდინის ხმარება ბავშვთა დაავადების დროს. (Сов. медицина.-1940.-№16.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№12.-გვ.72.

Сперанский М.Н. Применение сульфидина при детских заболеваниях. (Сов. медицина.-1940.-№16.) //Сабчота медицина.-1940.-№12.-С.72.

99. Гельштейн Э.М., Ромменберг В.Б., Гольденгершель И.И., Сутковая А.П. კრუპოზული პნევმონიის ქიმიოთერაპიის საკითხისათვის. (Клиническая медицина.-1940.-№9-10.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№9.-გვ.96.

Гельштейн Э.М., Ромменберг В.Б., Гольденгершель И.И., Сутковая А.П. К вопросу химиотерапии крупозной пневмонии. (Клиническая медицина.-1940.-№9-10.) //Сабчота медицина.-1940.-№9.-С.96.

100. Дмитриев А.И. მწვავე გონორეული ურეტრიტის მკურნალობა სულფიდინით. (Сов. медицина.-1939.-№24.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№9.-გვ.97.

Дмитриев А.И. Лечение сульфидином острого гонорейного уретрита. (Сов. медицина.-1939.-№24.) //Сабчота медицина.-1940.-№9.-С.97.

101. Лебедева М.Н. ბაქტერიალური ინფექციების ქიმიოთერაპია. ექსპერიმენტული მენინგოკოკური ინ-

ფექციის მკურნალობა სულფიდიანით და სხვა სულფამიდური შერთებებით. (Клиническая медицина.-1940.-№2-3.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№9.-გვ.95.

Лебедева М.Н. Химиотерапия бактериальных инфекций. Лечение сульфидином и другими сульфамидами экспериментальной менингококковой инфекции. (Клиническая медицина.-1940.-№2-3.) //Сабчота медицина.-1940.-№9.-С.95.

102. Лурия Р.А., Гришаева В.П., Позоровский И.Г. დაკვირვებანი საბჭოთა სულფიდიანით კრუპოზული პნევმონიის მკურნალობის შესახებ. (Сов. медицина.-1939.-№24.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№9.-გვ.96.

Лурия Р.А., Гришаева В.П., Позоровский И.Г. Наблюдение за лечением крупозной пневмонии советским сульфидином. (Сов. медицина.-1939.-№24.) //Сабчота медицина.-1940.-№9.-С.96.

103. Маргулис М.С., Кошолева Р.П. მენინგოკოკური მენინგიტის სულფიდიანოთერაპია. (Сов. медицина.-1940.-21.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№12.-გვ.74-75.

Маргулис М.С., Кошолева Р.П. Сульфидинотерапия менингококкового менингита. (Сов. медицина.-1940.-21.) //Сабчота медицина.-1940.-№12.-С.74-75.

104. Carnot P., Magre P. კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლული პერფორაციის ფაზაში. (Paris medical.-1940.-N7-8.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№7-8.-გვ.98.

Carnot P., Magre P. Язва желудка и 12-перстной кишки в фазе перфорации. (Paris medical.-1940.-N7-8.) //Сабчота медицина.-1940.-№7-8.-С.98.

105. Carnot P., Gatinat I., Lavergne H., Marre P. პანკრეასის ლამბლიოზი. (Paris medical.-1940.-№3-4.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№6.-გვ.71-72.

Carnot P., Gatinat I., Lavergne H., Marre P. Лямблиоз панкреаса. (Paris medical.-1940.-№3-4.) //Сабчота медицина.-1940.-№6.-С.71-72.

106. Germain A., Gautron G. პნევმოკოკური მენინგიტი და მისი მკურნალობა სულფამიდიით. (Paris medical.-1940.-N11-12.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№6.-გვ.72.

Germain A., Gautron G. Пневмококковый менингит и его лечение сульфидином. (Paris medical.-1940.-N11-12.) //Сабчота медицина.-1940.-№6.-С.72.

107. Gournau S., Regranol M. კონგენიტალური ტუბერკულოზის შემთხვევა. (Paris medical.-1940.-5-6.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№7-8.-გვ.97-98.

Gournau S., Regranol M. Случай конгенитального туберкулеза. (Paris medical.-1940.-5-6.) //Сабчота медицина.-1940.-№7-8.-С.97-98.

108. Sarrouv, Amoros. ლობარული პნევმონია და მწვავე მალარია. (Paris medical.-1940.-№11-12.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№7-8.-გვ.96.

Sarrouv, Amoros. Лобарная пневмония и острая малярия. (Paris medical.-1940.-№11-12.) //Сабчота медицина.-1940.-№7-8.-С.96.

109. Vaol H. კომბინირებული ვაქცინაცია ყვავილისა და მუცლის ტიფის წინააღმდეგ. (Paris medical.-1940.-№3-4.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№7-8.-გვ.96.

Vaol H. Комбинированная вакцинация против оспы и брюшного тифа. (Paris medical.-1940.-№3-4.) //Сабчота медицина.-1940.-№7-8.-С.96.

110. Vaol H., Hirose S., Sudzuki B. კომბინირებული ვაქცინაცია ყვავილისა და შუცლის ტიფის წინააღმდეგ. (Paris medical.-1940.-№7-8.) //საბჭ. მედიცინა. -1940.-№7-8.-გვ.96.

Vaol H., Hirose S., Sudzuki B. Комбинированная вакцинация против оспы и брюшного тифа. (Paris medical.-1940.-№7-8.) //Сабчота медицина.-1940.-№7-8.-С.96.

1941

111. Айзенберг Б.С. ბალანტიდიოზის მკურნალობის შესახებ. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //საბჭ. მედიცინა. -1941.-№4.-გვ.79.

Айзенберг Б.С. О лечении балантидиоза. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //Сабчота медицина.-1941.-№4.-С.79.

112. Бураковская К.А., Никифорова Л.Н. მაღარის მკურნალობა ახალი სინთეტიური პრეპერატებით. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //საბჭ. მედიცინა. -1941.-№4.-გვ.78.

Бураковская К.А., Никифорова Л.Н. Новые синтетические препараты для лечения малярии. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //Сабчота медицина.-1942.-№4.-С.78.

113. Вовсы М.С. მასალები პნევმონიის სულფიდოზოთერაპიის შესახებ. (Клиническая медицина.-1940.-№7-8.) //საბჭ. მედიცინა. -1941.-№3.-გვ.53-54.

Вовсы М.С. Материалы относительно лечения сульфидином пневмонии. (Клиническая медицина.-1940.-№7-8.) //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.53-54.

114. Глухенький Е., Вахтеева А. კრუპოზული პნევმონიის მკურნალობა სულფიდინის ინტრავენურად შეყვანით. (Сов. медицина.-1940.-№18.) //საბჭ. მედიცინა.-1941.-№3.-გვ.53.

Глухенький Е., Вахтеева А. Лечение крупозной пневмонии внутривенным введением сульфидина. (Сов. медицина.-1940.-№18.) //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.53.

115. Кондратов Ф.Г. ქუნთრუშის მკურნალობა შრატით და სიმპტომატურად და მათი შედარებითი შედეგები. (Сов. медицина.-1940.- №21.) //საბჭ. მედიცინა.-1941.-№4.-გვ.79.

Кондратов Ф.Г. Сравнительные результаты лечения скарлатины сывороткой и симптоматическими средствами. (Сов. медицина.-1940.-№21.) //Сабчота медицина.-1941.-№4.-С.79.

116. Левашева А.Д. იატრენი ბაცილარული დიზენტერიის დროს. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //საბჭ. მედიცინა.-1941.-№4.-გვ.79.

Левашева А.Д. Ятрен при бациллярной дизентерии. (Клиническая медицина.-1940.-№9.) //Сабчота медицина.-1941.-№4.-С.79.

117. Маслов М. მიღწევები ბავშვთა პნევმონიების მკურნალობაში. (Сов. медицина.-1940.-№21.) //საბჭ. მედიცინა.-1941.-№3.-გვ.54.

Маслов М. Достижения в лечении датской пневмонии. (Сов. медицина.-1940.-№21.) //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.54.

118. Шапиро А. ბავშვთა პნევმონიების მკურნალობა ჰემოთერაპიით სტრეპტოციდთან ერთად. (Сов. медицина.-1940.-№21.) //საბჭ. მედიცინა. -1941.-№3.-გვ.54-55.

Шапиро А. Лечение детской пневмонии гемотерапией наряду со стрептоцидом. (Сов. медицина.-1940.-№21.) //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.54-55.

**წიგნების, პერიოდული და ბრძანებებიანი
ბაზოცემების რედაქტორი**

**РЕДАКТОР КНИГ, ПЕРИОДИЧЕСКИХ И
ПРОДОЛЖАЮЩИХСЯ ИЗДАНИЙ**

**CHIEF EDITOR OF BOOKS, PERIODICAL AND
CONTINUOUS PUBLICATIONS**

119. ადამია გ. პელაგრა. -თბ.: საქმედგამი, 1946.
-29 გვ.

Адамия Г. Пеллагра. -Тб.: Сакмедгами, 1946.-29 с.

120. ანჯაფარიძე ლ., მხეიძე გ. ავადმყოფის ზო-
გადი მოვლა და სამედიცინო ტექნიკა. სახელმძღვ.
სამედ. ტექნ. -ტფ.: სახელგამი, 1936. -204 გვ.

Анджапаридзе Л.И., Мхеидзе Г.Н. Общий уход за
больным и медицинская техника. Учеб. для мед. техн.-
Тифлис: Сахелгами, 1936.-204 с.

121. თანამედროვე მედიცინა. 1924 წ. №1-6; 1925-
1929 წ. №1-12; 1931 წ. №1-2; 1932 წ. №1-9.

სარედ. კოლეგიის წევრი.

Танамедрове медицина. 1924 წ. №1-6; 1925-1929წ.
№1-12; 1931 წ. №1-2; 1932 წ. №1-9.

Член редколлегии.

122. თერაპიული ცნობარი ორ ტომად. ტ.1.
/მთარგმ. შ.ცაგარელი. -თბ.: საქმედგამი, 1940. -670გვ.

123. კრებული უბნის ექიმის დასახმარებლად.

1950 წ. წგ. I. - 45 გვ.

წგ. II-III. - 72 გვ.

წგ. IV. - 68 გვ.

წგ. V. - 44 გვ.

წგ. VI. - 36 გვ.

1951 წ. წგ. I. - 42 გვ.

წგ. II. - 44 გვ.

წგ. V-VI. - 67 გვ.

სარედ. კოლეგიის წევრი.

Сборник в помощь участковому врачу.

1950 г. Кн. I. - 45 с.

Кн. II-III. - 72с.

Кн. IV. - 68с.

Кн. V. - 44 с.

Кн. VI. - 36 с.

1951 г. Кн. I. - 42 с.

Кн. II. - 44 с.

Кн. V-VI. - 67 с.

Член ред. коллегии.

124. საოჯახო სამკურნალო ცნობარი. -თბ.: საქ-
მედგამი, 1950. -647 გვ.

Домашний лечебный справочник. -Тб.: Сакмедгами,
1950.-647 с.

125. საბჭოთა მედიცინა. -1934. - №1-10; 1935-1936.
- №1-12; 1937. - №1-2; 7-12; 1938-1940. - №1-12; 1941. -
№1-4.

სარედ. კოლეგიის წევრი.

Сабчота медицина. – 1934. - №1-10; 1935-1936. - №1-12; 1937. - №1-2; 7-12; 1938-1940. - №1-12; 1941. - №1-4.

Член редколлегии.

126. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს რესპუბლიკური საავადმყოფოს შრომა-თა კრებული. -1947. –ტ.3. -330 გვ.

სარედ. კოლეგიის წევრი.

Сборник трудов Республиканской клинической больницы Министерства здравоохранения Грузинской ССР. - 1947.-Т.3.-330 с.

Член редколлегии.

127. ჯავახიშვილი დ. კურორტოლოგია: სახელმძღვ. ექიმთა და სტუდენტთათვის. –თბ.: საქმედგამი, 1945. -243 გვ.

Джавахишвили Д. Курортология: Учеб. для врачей и студентов. –Тб.: Сакмедгами, 1945.-243 с.

128. Терапевтический архив. М.: Медгиз.

1948. –Т. XX, вып. 1-6.

1949. –Т. XXI, вып. 1-6.

1950. –Т. XXII, вып. 1-6.

1951. –Т. XXIII, вып. 1-6.

1952. –Т. XXIV, вып. 1-6.

1953. –Т. XXV, вып. 1-5.

Член редколлегии.

ЛИТЕРАТУРА О Н.А.КИПШИДЗЕ

LITERATURE ABOUT NIKOLOZ KIPSHIDZE

1928

129. ჟენტი ვლ. სამკურნალო ფაკულტეტი. სამკურნალო ფაკულტეტის დაწესებულებათა მიმოხილვა // თანამედროვე მედიცინა. -1928. -№1-2.-გვ.121, 130.

Жгенти Вл.К. Лечебный факультет. Обзор учреждений лечебного факультета //Танамедрове медицина.-1928.-№1-2.-С.121, 130.

1938

130. მინდაძე ალ. საქართველოს ექიმთა საზოგადოებაში: [1938 წ. 17 იანვარს საქართველოს ექიმთა საზოგადოების პლენარულ სხდომაზე მოხსენება წაიკითხა პროფ. ს.კანდელაკმა "მაღარიის კლინიკური ფორმების კლასიფიკაცია". კამათში მონაწილეობას იღებდა ნ.ყიფშიძე] //საბჭ. მედიცინა. -1938. -№1. - გვ.85-87.

Миндадзе А. В обществе грузинских врачей: [17 января 1938 г. на пленарном заседании общества грузинских врачей С.Канделаки прочел доклад "Классификация клинических форм малярии". В прении принимал участие Н.А.Кипшидзе]. //Сабчота медицина.-1938.-№1.-С.85-87.

131. ჟგენტი ვლ. სამედიცინო მეცნიერებანი საქართველოში ოცი წლის მანძილზე. -თბ., 1941.-42 გვ. ნ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 17, 21, 23, 27.

Жгенти Вл. Медицинские науки в Грузии за двадцать лет.-Тб., 1941.-42 с.

О Н.А.Кипшидзе с.: 17, 21, 23, 27.

132. საქართველოს სსრ ჯანსახკომის №68 ბრძანებით დამტკიცებულია ანტიგრიპოზული რესპუბლიკური კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით: გ.ფიცხელაური, ალ.ალადაშვილი, ნ.ყიფშიძე და სხვები //საბჭ. მედიცინა. -1941. -№3. -გვ.64-65.

Приказом Наркома здравоохранения Грузинской ССР №68 утвержден республиканский антигриппозный комитет в следующем составе: Г.Пицхелаური, А.Аладашвили, Н.Кипшидзе и др. //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.64-65.

133. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 20 წლისთავთან დაკავშირებით, სსრკ ჯანსახკომის ამხ.მიტერევის №35-Н ბრძანებით დაჯილდოვებულია ნიშნით: “ჯანდაცვის წარჩინებული”: [ნ.ყიფშიძე და სხვ.] //საბჭ. მედიცინა. -1941. -№4. -გვ. 80.

В связи с 20-летием установления советской власти в Грузии приказом Наркома здравоохранения СССР тов. Митерева №35-Н знаком “Отличнику здравоохранения” награждены: [Н.А.Кипшидзе и др.] //Сабчота медицина.-1941.-№4.-С.80.

134. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით საქართველოში საბჭოთა

ხელისუფლების დამყარების 20 წლისთავთან დაკავშირებით მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება მიენიჭათ: ალადაშვილს ალექსანდრე სტეფანეს ძეს, ყიფშიძეს ნიკოლოზ ანდრიას ძეს და სხვ. //საბჭ. მედიცინა. -1941. -№3. -გვ.58.

По приказу Верховного Совета СССР к 20-летию Советской власти в Грузии звание Заслуженного деятеля науки присвоено: Аладашвили Александру Степановичу, Кипшидзе Николаю Андреевичу и др. //Сабчота медицина.-1941.-№3.-С.58.

1946

135. ნათიშვილი ა., დამბარაშვილი გ. მედიცინა. //მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. IV ზოოლოგია-ფიზიოლოგია: მედიცინა. -თბ.: საქ.სსრ მეცნ.აკად.გამბა, 1946. -გვ.51-108.

ბ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 52, 69, 70.

ნათიშვილი ა., დამბარაშვილი გ. მედიცინა //Наука Советской Грузии за 25 лет. IV. Зоология-физиология. Медицина. -Тб.: Изд-во АН ГССР, 1946.-С.51-108.

О Н.А.Кипшидзе с.: 52, 69, 70.

136. ნიკოლოზ ანდრიას ძე ყიფშიძე: [ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ] //კომუნისტი. -1946. -23 იანვ. -გვ.3.

Николай Андреевич Кипшидзе: [О жизни и деятельности] //Комунисти.-1946.-23 янв.-С.3:

137. რეგისტრაციაში გატარებულია ამხ. ბ. ყიფშიძის კანდიდატურა [სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს არჩევნების ჩაქვის №417

საარჩევნო ოლქში] //კომუნისტი. -1946. -13 იანვ.-გვ.3;
Заря Востока.-1946.-12 янв.-С.3.

Зарегистрирована кандидатура тов. Н.А.Кипшидзе: [в Чаквинском №417 избирательном округе по выборам Совета Национальностей Верховного Совета СССР] //Комунисти.-1946.-13 янв.; Заря Востока.-1946.-12 янв.-С.3.

138. Вольский В. Достойный сын Грузии: [Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР от Чаквинского избирательного округа Н.А.Кипшидзе] //Мед. работник.-1946.-7 февр.-С.3.

139. Новицкий Н. Передовой деятель медицины: [Н.А.Кипшидзе – кандидат в депутаты Верховного Совета СССР от Чаквинского избирательного округа № 417] //Заря Востока.1946-15 янв.-С.3.

140. Франгулян И. Врач – гражданин: [Н.А.Кипшидзе кандидат в депутаты Совета Национальностей. Чаквинский избирательный округ] //Известия.-1946.-1 февр.-С.3.

1947

141. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრება: [საქ.სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრებად ბიოლოგიურ და სამედიცინო მეცნიერებათა განყოფილების ხაზით არჩეულნი არიან: ნ.ყიფშიძე, ალ.ალადაშვილი, მ.წინამძღვრიშვილი] //კომუნისტი. -1947. -1 იანვ.-გვ.1.

Общее собрание Академии наук Грузинской ССР: [Действительными членами Академии наук в области биологии и медицины избраны: Ал.С.Аладашвили, Н.А.Кип-

შიძე, მ. დ. ცინამდზგვიშვილი] // *კომუნისტი*. - 1947. - 1 იანვ. - ს. 1.

1950

142. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის მეექვსე სამეცნიერო სესია. 1950 წ. 10-14 მაისი: დღის წესრიგი და მოხსენებათა თეზისები. - თბ.: საქმედგამი, 1950. - 84 გვ.

ნ. ყიფშიძის შესახებ გვ. 3.

Шестая научная сессия Тбилисского государственного медицинского института. 10-14 мая 1950 г.: План работы и тезисы к докладам. - Тб.: Сакмедгами, 1950. - 84 с.

О Н. А. Кипшидзе с. 3.

143. კანდიდატთა წამოყენება ეროვნებათა საბჭოს არჩევნების საქართველოს რესპუბლიკური საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში. ამხ. ნიკოლოზ ანდრიას ძე ყიფშიძე // *კომუნისტი*. - 1950. - 19 იანვ. - გვ. 3.

Выдвижение кандидатов в состав избирательной комиссии Грузинской ССР по выборам в Совет Национальностей. Тов. Кипшидзе Николай Андреевич // *Комунисти*. - 1950. - 19 янв. - С. 3.

144. რეგისტრაციაში გატარებულია ამხ. ნ. ა. ყიფშიძის კანდიდატურა [სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს არჩევნების ხელგაჩაურის № 418 საარჩევნო ოლქში] // *კომუნისტი*. - 1950. - 22 თებ. - გვ. 2.

Зарегистрирована кандидатура тов. Н. А. Кипшидзе [в Хелвачаурском № 418 избирательном округе по выборам в Совет Национальностей Верховного Совета СССР] // *Комунисти*. - 1950. - 22 февр. - С. 2.

145. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატი: [აკად. ნყიფშიძე, ცხოვრება და მოღვაწეობა] //კომუნისტი. -1950.-24 თებ.-გვ.3.: სურ.

Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР: [Акад. Н.А.Кипшидзе. Жизнь и деятельность] //Комунисти. -1950.-24 февр.-С.3.: портр.

146. Авалиანი К., Шавишвили М. Выдающийся советский ученый: [Н.А.Кипшидзе. Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР] //Батумский рабочий.-1950.-7 марта.-С.3.

147. Выдвижение кандидатов в состав Республиканской Избирательной комиссии Грузинской ССР по выборам в Совет Национальностей. Тов. Кипшидзе Н.А. //Заря Востока.-1950.-18 янв.-С.2.

148. Зарегистрирована кандидатура тов. Н.А.Кипшидзе в Хелвачаурском избирательном округе //Заря Востока.-1950.-22 февр.-С.1.

149. Николай Андреевич Кипшидзе: [Депутат Верховного Совета СССР. Краткая биографическая справка] //Заря Востока.-1950.-25 февр.-С.3.: портр.

150. Хелвачаурский избирательный округ: [Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР Н.А.Кипшидзе] //Заря Востока.-1950.-18 февр.-С.2.

151. Челидзе М. Достойный кандидат [в депутаты Совета Национальностей Верховного Совета СССР Н.А.Кипшидзе] //Мед. работник.-1950.-12 марта.-С.2.

1952

152. გიორგობიანი ვ. სასარგებლო და საინტერესო წიგნი: [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.-Тб.: Грузмедгиз, 1952. რეც.] //დროშა.-1952.-№10.-გვ.19.

გიორგობიანი В. Полезная и интересная книга: [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.- Тб.: Грузмедгиз, 1952. Рец.] //Дроша.-1952.-№10.-С.19.

153. კახიანი ვ. შესანიშნავი ნაშრომი ბორჯომის შესახებ: [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.- Тб.: Грузмедгиз, 1952. რეც.] //კომუნისტი.-1952.-5 ოქტ.-გვ.3.

Кахиани В. Замечательный труд о Боржомском ущелье: [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.-Тб.: Грузмедгиз, 1952. Рец.] //Комунисти.-1952.-5 окт.-С.3.

1953

154. ფიცხელაური გ. სასარგებლო მეცნიერულ-პოპულარული ნარკვევი. [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.-Тб.: Грузмедгиз, 1952. რეც.] //მნათობი. -1953. -№6.-გვ.155-156.

Пицхелаური Г. Полезный научно-популярный очерк: [Н.А.Кипшидзе. Боржом и его ущелье.-Тб.: Грузмедгиз, 1952. Рец.] // Мнათობი.-1953.-№6.-С.155-156.

155. Пицхელაური Г.З. Замечательная здравница Грузии: [Н.А.Кипшидзе. Боржоми и его ущелье.-Тб.: Грузмедгиз, 1952. Рец.] //Природа.-1953.-№6.-С.122-124.

1957

156. Эристави К.Д. Медицинская наука в Советской Грузии: (Клиническая медицина). К 40-летию Великой Отечественной войны.-Тб.: Грузмедгиз, 1957.

О Н.А.Кипшидзе с.27,28,29,31,32.

1961

157. ნიკობაძე ი., ტატიშვილი ი., ქურჩიშვილი ი. თბილისის ქალაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფო. -თბ., 1961. -260 გვ.

ბ.ყიფშიძის შესახებ გვ. 69.

Никобадзе И.И., Татишвили И.Я., Курчишвили И.В. Тбилисская городская первая больница.- Тб., 1961.-260 с.

О Н.А.Кипшидзе с.69.

158. ტატიშვილი ი. კლინიკური მედიცინა //მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 40 წლის მანძილზე. -თბ.: საქ.სსრ მეცნ.აკად.გამ-ბა, 1961.-გვ.379-450.

ბ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 380, 381, 385, 387, 389, 390.

Татишвили И.Я. Клиническая медицина //Наука в Советской Грузии за 40 лет. -Тб.: Изд-во АН ГССР, 1961.-С.379-450.

О Н.А.Кипшидзе с.: 380, 381, 385, 387, 389, 390.

159. ვირსალაძე კ. ნიკოლოზ ყიფშიძე: [ცხოვრება და მოღვაწეობა] //საბჭ. მედიცინა.-1966.-№1.-გვ.62-64.: სურ.

Вирсаладзе К.С. Николай Кипшидзе: [Жизнь и деятельность] //Сабчота медицина.-1966.-№1.-С.62-64.: портр.

160. ნაციაშვილი ს. ღვაწლმოსილ მეცნიერ მედიკოსთა პორტრეტები: [მოქანდაკე ნ.კანდელაკის მიერ შესრულებული ნ.ყიფშიძის და სხვათა პორტრეტები] //საბჭ. მედიცინა.-1967.-№6.-გვ.49-52.

Нациашвили С. Портреты заслуженных медиков: [Портрет Н.А.Кипшидзе и др. Скульптора Н.Канделаки] //Сабчота медицина.-1967.-№6.-С.49-52.

161. Шенгелия М.С. История медицины Грузии. -М.: Медицина, 1967.-202 с.

О Н.А.Кипшидзе с.:182, 199.

162. იოსავა ა. თერაპიის ისტორიისათვის საქართველოში. -თბ.: საბჭ. საქართველო, 1968.-254 გვ.

ნ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 39,49,50, 53, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 77, 79, 83, 107, 109, 120, 122, 123, 124, 125, 127, 200, 202, 207, 212, 213, 245, 246, 247.

Иосава А.М. К истории терапии в Грузии.-Тб.: Сабчота Сакартвело, 1968.-254 с.

О Н.А.Кипшидзе с.: 39,49,50, 53, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 77, 79, 83, 107, 109, 120, 122, 123, 124, 125, 127, 200, 202, 207, 212, 213, 245, 246, 247.

1969

163. Никопадзе И.И., Курчишвили И.Б. Основные этапы развития медицины в Грузии. Т.П.-Тб.: Сабчота Сакартвело, 1969.-350 с.

О Н.А.Кипшидзе с.: 72, 73, 94, 98, 140, 141.

1970

164. შენგელია მ. ქართული მედიცინის ისტორია. -თბ.: განათლება, 1970. -380 გვ.

ბ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 351, 377.

Шенгелия М.С. История медицины Грузии. -Тб.: Ганатлеба, 1970.-380 с.

О Н.А.Кипшидзе с.: 351, 377.

1971

165. ჟღენტო ვლ., გელბახიანი პ., ტატიშვილი ი. მედიცინის განვითარება საქართველოში და ქართველი ექიმები. -თბ.: მეცნიერება, 1971. -734 გვ.

ბ.ყიფშიძის შესახებ გვ.: 108, 110, 121, 122, 164, 216, 276, 277, 299, 300, 338, 497, 524, 531, 646, 655.

Жгенти В.К., Гелбахиани П.Г., Татишвили И.Я. Развитие медицины в Грузии и врачи грузины.- Тб.: Мецნიერება, 1971.-734 с.

О Н.А.Кипшидзе с.: 108, 110, 121, 122, 164, 216, 276, 277, 299, 300, 338, 497, 524, 531, 646, 655.

1975

166. Комахидзе М.Э. Жизнь и деятельность Григория Михайловича Мухадзе. –Тб.: Мецниереба, 1975.-204 с.
О Н.А.Кипшидзе с.: 50, 157, 183.

1979

167. ყიფშიძე ნიკოლოზ ანდრიას ძე //საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. პერსონალური შემადგენლობა. 1941-1978 /შემდგ. ე.სარაჯიშვილი. პასუხისმგებელი რედ. ნ.ლანდია. –თბ.: მეცნიერება, 1979.-გვ.28.: სურ.

Кипшидзе Николай Андреевич //Академия наук Грузинской ССР. Персональный состав. 1941-1978 /Сост. Е.Сараджишвили. Отв. Ред. Н.Ландиа. –Тб.: Мецниереба, 1979.-С.28.: портр.

168. Мхеидзе Г.Н., Цискаришвили Д.Л. Кипшидзе Николай Андреевич //Большая медицинская энциклопедия. Т.10. Изд.3-е.- М.: Сов. Энциклопедия, 1979.-С.315.: портр.

1981

169. იოსავა ა. თერაპიული მეცნიერების ფუძემდებელთა კვალზე: [ნ.ყიფშიძე და სხვ.] //მედიცინის მუშაკი (თბილისის სამედიცინო ინ-ტი). -1981.-13 იანვ.-გვ.3.

Иосава А. По следам основоположников терапевтической науки: [Н.А.Кипшидзе и др.] //Медицинис мушаки (Тбил. мед. ин-т).-1981.-13 янв.-С.3.

1984

170. კაპანაძე გ., კაპანაძე ს. სახელოვანი გზა გრძელდება: [მედიკოსების, მამა-შვილის ნიკოლოზ და ნოდარ ყიფშიძეების შესახებ] //სამშობლო. -1984.-13 ივლ.-გვ.5.: სურ.

Капанадзе Г., Капанадзе С. Славный путь продолжается: [О медиках, отце и сыне Николае и Нодаре Кипшидзе] //Самшобло.-1984.-13 июля.-С.5.: портр.

1986

171. ყიფშიძე ნიკოლოზ ანდრიას ძე //ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. ტ.10.-თბ., 1986.-გვ.657.: სურ.

Кипшидзе Николай Андреевич //Грузинская Советская энциклопедия. Т.10. –Тб., 1986.-С.657.: портр.

1987

172. ჭუმბურიძე ი., კაპანაძე გ. ნიკოლოზ ყიფშიძე. –თბ.: საბჭ. საქართველო, 1987. –40 გვ.

Чумбуридзе И.Т., Капанадзе Г.В. Николай Андреевич Кипшидзе. –Тб.: Сабчота Сакартвело, 1987.-40 с.

1996

173. Mould R.F. Medical Anecdotes. Omnibus Edition. Institute of Physics Publishing Bristol and Philadelphia, 1996.-P.444-453.

174. ნიკოლოზ ანდრიას ძე ყიფშიძე //საქართველოს სამედიცინო კალენდარი. 2000 წელი. ავტ.-შემდგ. ჯ.ქორჩილავა /რედ. პროფ. რ.შენგელია. -თბ., 2000. -გვ.825-826.: სურ.

2001.

2002. -გვ.893--894.: სურ.

2004. -გვ.787-788.: სურ.

2006. -გვ.839-840.: სურ.

Николай Андреевич Кипшидзе //Медицинский календарь Грузии. 2000 год. Авт. -сост. Дж.Корчилава /Ред. проф. Р.Шенгелиа. -Тб., 2000. -С.825-826.: портр.

2001.

2002. -С.893-894.: портр.

2004. -С.787-788.: портр.

2006. -С.839-840.: портр.

2003

175. სახელოვანი გზა გრძელდება: [ნიკოლოზ, ნოდარ და ნიკოლოზ-უმცროსი ყიფშიძეების მოღვაწეობის შესახებ] //კარდიოლოგია და შინაგანი მედიცინა. -2003.-ტ. XXI.-№3.-გვ.174-181.

ხელმოწერა: ვ.ბახუტაშვილი, თ.დეკანოსიძე, ფრ.თოდუა და სხვ.

Славный путь продолжается: [О деятельности Николая, Нодара и Николая-младшего] //Кардиология да шингани медицина. -2003.-Т. XXI.-№3.-С.174-181.

Подписи: В.Бахуташвили, Т.Деканосидзе, Фр.Тодуа и др.

176. რაჭველიშვილი ბ. აკადემიკოსი ნიკოლოზ ყიფშიძე //კარდიოლოგია და შინაგანი მედიცინა. - 2004. -ტ. XXI.-№2(VI).-გვ.107-108. -რეზ.ინგლ.

Рачвелишвили Б. Академик Николай Кипшидзе //Кардиология да шинагани медицина.-2004.-Т. XXI.-№2(VI).-С.107-108.- Рез. англ.

177. ყიფშიძე ნ. ორიოდ სიტყვა მამაჩემზე და მის ჩანაწერებზე: [დღეები იოსებ სტალინთან ერთად] //საქ. რესპუბლიკა. -2004.-5 მაისი.-გვ.4.

Кипшидзе Н. Несколько слов о моем отце и его записях: [Дни проведенные с Иосифом Сталиным] //Сакартвелოს Республика.-2004.-5 мая.-С.4.

საიუბილეო თარიღები

ЮБИЛЕЙНЫЕ ДАТЫ

JUBILEE DATES

დაბადების 75 წლისთავი

75-ЛЕТИЕ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

75-YEARS ANNIVERSARY

178. მხეიძე გ. დაუვიწყარი სახელი //კომუნისტი.
-1965.-26 დეკ.-გვ.3.

Мхеიძე Г. Незабвенное имя //Комунисти.-1965.-26
дек.-С.3.

179. Анджaparидзе Л. Страстный борец за жизнь че-
ловека //Веч. Тбилиси.-1965.-27 дек.-С.2.

180. Мирианашвили И. Жизнь, отданная науке //Мо-
лодежь Грузии.-1965.-30 дек.-С.4.

181. Саакашвили М. Во имя жизни //Заря Востока.-
1965.-28 дек.-С.3.

დაბადების 80 წლისთავი

80-ЛЕТИЕ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

80-YEARS ANNIVERSARY

182. მხეიძე გ. დაუვიწყარი სახელი //კომუნისტი.
-1967.-19 დეკ.-გვ.4.

Мхеидзе Г. Незабвенное имя //Комунисти.-1967.-19
дек.-С.4.

183. Мхеидзе Г. Слово об учителе //Веч. Тбилиси.-
1967.-19 дек.-С.4.: портр.

დაბადების 115 წლისთავი

115-ЛЕТИЕ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

115-YEARS ANNIVERSARY

184. Добрый след //Свободная Грузия,-2002.-8 марта.-
С.4.: портр.

ბარდაცვალება და დაკრძალვა

КОНЧИНА И ПОХОРОНЫ

DEATH AND FUNERAL

185. საქართველოს მინისტრთა საბჭოსაგან. სამ-
ძიმარი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
ნამდვილი წევრის, მეცნიერების დამსახურებული
მოდერნიზის, პროფ. ნ.ა.ყიფშიძის გარდაცვალების გამო
//კომუნისტი. -1954.-8 ივნ.-გვ.1; Заря Востока.-1954.-8
июня.-С.1.

От Совета Министров Грузинской ССР. Извещение о
смерти действительного члена Академии наук Грузинской
ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Николая
Андреевича Кипшидзе //Комунисти.-1954.-8 июня.-С.1;
Заря Востока.-1954.-8 июня.-С.1.

186. საქართველოს მინისტრთა საბჭოში: [აკადე-
მიკოს ნ.ა.ყიფშიძის დაკრძალვის მომწყობი კომისიის
შექმნის შესახებ] // კომუნისტი. -1954.-8 ივნ.-გვ.1; Заря
Востока.-1954.-8 июня.-С.1.

В Совете Министров Грузинской ССР: [Образование
комиссии по организации похорон академика Н.А.Кипши-
дзе] //Комунисти.-1954.-8 июня.-С.1; Заря Востока.-1954.-8
июня.-С.1.

187. ნიკოლოზ ანდრეას ძე ყიფშიძე: [ბიოგრაფი-
კი. 1888-1954 წწ.] // კომუნისტი. -1954.-10 ივნ.-გვ.4:
სურ.; Заря Востока.-1954.-9 июня.-С.4.: портр.

ხელმოწერა: ამხანაგების ჯგუფი.

Николай Андреевич Кипшидзе: [Некролог.1888-1954
гг.] //Комунисти.-1954.-10 июня.-С.4.: портр.; Заря Востока.-1954.-9 июня.-С.4.: портр.

Подпись: Группа товарищей.

188. ნიკოლოზ ანდრიას ძე ყიფშიძე: [1888-1954
წწ. ნეკროლოგი] //კრებული უბნის ექიმის დასახმა-
რებლად. -1954.-№3-4.-გვ.67-72.: სურ.

Николай Андреевич Кипшидзе: [1888-1954 гг Некро-
лог] //Сборник в помощь участковому врачу.-1954.-№3-4.-
С.67-72.: портр.

189. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემი-
ის პრეზიდიუმის სამძიმარი აკად. ნ.ა.ყიფშიძის გარ-
დაცვალების გამო //კომუნისტი. -1954.-9 ივნ.-გვ.4; Заря
Востока.-1954.-9 июня.-С.4.

Соболезнование Президиума Академии Наук Грузин-
ской ССР по поводу кончины акад. Н.А.Кипшидзе //Кому-
нисти.-1954.-9 июня.-С.4; Заря Востока.-1954.-9 июня.-С.4.

190. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის
სამინისტრო, სამეცნიერო საბჭო და სპეცსამკურნა-
ლო სამმართველოს სამძიმარი აკად. ნ.ა.ყიფშიძის
გარდაცვალების გამო //კომუნისტი. -1954.-9 ივნ.-გვ.4.

Соболезнование Министерства здравоохранения Гру-
зинской ССР, Ученого совета и специального лечебного
управления по поводу кончины акад. Н.А.Кипшидзе
//Комунисти.-1954.-9 июня.-С.4.

191. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის
რესპუბლიკური ცენტრალური კლინიკური საავად-
მყოფოს დირექციის, პარტორგანიზაციისა და პროფ-

ორგანიზაციის სამძიმარი აკად. ნ.ა.ყიფშიძის გარდაცვალების გამო //კომუნისტი. -1954.-10 ივნ.-გვ.4.

Соболезнование дирекции, парторганизации и проф-организации Республиканской центральной клинической больницы Министерства здравоохранение Грузинской ССР по поводу кончины акад. Н.А.Кипшидзе //Комунисти.-1954.-10 июня.-С.4.

192. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამძიმარი აკად. ნ.ა.ყიფშიძის გარდაცვალების გამო //კომუნისტი. -1954.-10 ივნ.-გვ.4.

Соболезнование Тбилисского государственного медицинского института по поводу кончины акад. Н.А.Кипшидзе //Комунисти.-1954.-10 июня.-С.4.

193. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტის საფაკულტეტო თერაპიის კათედრის და რესპუბლიკის ცენტრალური კლინიკური საავადმყოფოს II თერაპიული განყოფილების თანამშრომლების სამძიმარი აკად. ნ.ა.ყიფშიძის გარდაცვალების გამო //კომუნისტი. -1954.-8 ივნ.-გვ.4.

Соболезнование кафедры терапии лечебного факультета Тбилисского государственного медицинского института и сотрудников II терапевтического отделения Республиканской центральной клинической больницы по поводу кончины акад. Н.А.Кипшидзе //Комунисти.-1954.-8 июня.-С.4.

194. თბილისის ექიმთა დახელოვნების მეორე თერაპიული კლინიკის და ქალაქის პირველი საავადმყოფოს მეოთხე თერაპიული განყოფილების ექიმთა

სამდიდრო აკად. ნ.ა.ყიფშიძის გარდაცვალების გამო
//კომუნისტო. -1954.-9 ივნ.-გვ.4.

Соболезнование врачей Тбилисской второй терапевтической клиники усовершенствования врачей и четвертого терапевтического отделения первой городской больницы по поводу кончина акад. Н.А.Кипшидзе //Комунисти.-1954.-9 июня.-С.4.

195. От комиссии по организации похорон действительного члена Академии Наук Грузинской ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Николая Андреевича Кипшидзе //Заря Востока.-1954.-9 июня.-С.4.

196. Памяти Николая Андреевича Кипшидзе: [Терапевт. 1888-1954. Некролог] //Терапевтический архив.-1954.-Т.26, вып.4.-С.93-94.: портр.

პირითაღი შრომების ანბანური საპიჯელო

АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ОСНОВНЫХ ТРУДОВ

INDEX OF MAIN WORKS

აღამიანის კოკციდიოზის შემთხვევა Species isospora
hominis 6

Случай кокцида человека Species isospora hominis

ანტიბიოტიკები და მათი მნიშვნელობა მედიცინაში.
(წერილი პირველი) 49

Антибиотики и их значение в медицине. (письмо первое)

ანტიბიოტიკები და მათი მნიშვნელობა მედიცინაში.
(წერილი მეორე) 50

Антибиотики и их значение в медицине. (письмо второе)

ბორჯომი და მისი ხეობა 56

Боржоми и его ущелье

გრიპი 44

Грипп

დუოდენალური ზონდი და მისი მნიშვნელობა 32

Дуоденальный зонд и его значение

კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყლულის ქირურ-
გიული მკურნალობის ჩვენებათა საკითხის შესახებ
40

Trichomonas de la bouche des singes 16

Über einen Fall von Coccidiosis beim Menschen Spezies
Isospora hominis 9

Zur Frage der pathologischen Bedeutung des *Balantidium coli*
14

სახელთა საძიებელი

ადამია გ. 119

აღადაშვილი აღ. (მასზე) 132, 134, 141

ანჯაფარიძე ღ. 24, 120

ბახუტაშვილი ვ. 175

ბერიტაშვილი ი. (რედ.) 1

გელბახიანი პ. 165

გიორგობიანი ვ. 152

დარსაძე ბ. 59

დეკანოსიძე თ. 175

ელიავა გრ. (მასზე) 3

ვირსალაძე კ. 159

ვირსალაძე სპ. (მასზე) 17

თარხნიშვილი ივ. (მასზე) 59

თოდუა ფრ. 175

იოსავა ა. 162, 169

კანდელაკი ნ. (მოქანდ. მასზე) 160

კანდელაკი ს. (მასზე) 130

კაპანაძე გ. 170, 172

კაპანაძე ს. 170

კახიანი ვ. 153

კომოლოვა რ. 96

ლანდია ნ. (რედ.) 167

ლორთქიფანიძე კ. (მასზე) 28

ლურია რ. 97

მინდაძე ალ. 130

მიტერევი (მასზე) 133

მიქელაძე შ. 23

მუხაძე გ. 23

მჭედლიშვილი ი. (მასზე) 20

მხეიძე გ. 24, 120, 178, 182

ნათიშვილი ა. 135

ნაციაშვილი ს. 160

ნიკობაძე ი. 157

ორჯონიკიძე ს. (მასზე) 27

პავლოვი ი. (მასზე) 48, 51

ქაჯენტი ვლ. 129, 131, 165

რაჭველიშვილი ბ. 176

სააკაშვილი მ. 58

სარაჯიშვილი ე. (შემდგ.) 167

სპერანსკი მ. 98

სტალინი ი. (მასზე) 59-61, 177

ტატიშვილი ი. 157, 158, 165

ფიცხელაური გ. 154

ფიცხელაური გ. (მასზე) 132

ქორჩილავა ჯ. 174

ქურჩიშვილი ი. 157

ღამბარაშვილი გ. 135

ყიფშიძე ნ. [უმცროსი] (მასზე) 170, 175

ყიფშიძე ნ. [ნოდარი] 177

ყიფშიძე ნ. [ნოდარი] (მასზე) 61, 170, 175

შენგელია მ. 164

შენგელია რ. (რედ.) 174

ცაგარელი შ. (მთარგმნ.) 31, 122

წინამძღვრიშვილი მ. (მასზე) 141

ჭუმბურიძე ი. 172

ხათრიძე ი. 2, 6

ჯავახიშვილი დ. 127

ჯავახიშვილი დ. (რედ.) 56

УКАЗАТЕЛЬ ИМЕН

- Авалиани К. 146
Айзенберг Б.С. 111
Анджапаридзе Л.И. 179
Антидзе Вл. 62
- Бураковская К.А. 112
- Вахтеева А. 114
Вовсы М.С. 113
Вольский В. 138
Воронин В.В. (О нем) 34
Выговский Н.П. 67
- Гельштейн Э.М. 68, 99
Глухенький Е. 114
Гольденгершель И.И. 99
Гришаева В.П. 102
Гугешашвили Ш.И. 57
- Диас Х. 63
Дмитриев А.И. 100
- Заслин Д.М. 69
- Игнатова В.В. 67
- Калинин М.Н. (О нем) 63
Киреев М.П. 70
Комахидзе М.Э. 166

- Кондратов Ф.Г. 115
Косман Г.П. 71
Кошолова Р.П. 103
Курцикашвили Л.С. 57
Курчишвили И.Б. 163
- Лебедева М.Н. 101
Левашева А.Д. 116
Лурия Р.А. 102
- Магидсон О.Ю. 72
Маргулис М.С. 103
Маслов М. 117
Мирианашвили И. 180
Мухадзе Г. М. (О нем) 166
Мхеидзе Г.Н. 168, 183
- Никифорова Л.Н. 112
Никобадзе И.И. 163
Новицкий Н. 139
- Орджоникидзе С. (О нем) 63
- Пицхелаури Г.З. 155
Платонов Н.В. 73
Позоровский И.Г. 102
Поляк И.П. 74
Пуринский Л.И. 74
- Ромменберг В.Б. 99
Ростиашвили Вл. 65, 66
- Саакашвили М.Г. 181
Сапир И.Б. 75

Смирнова А. 74
Сталин И.В. (О нем) 62-66
Сутковая А.П. 99

Тагиев К.И. 87
Тареев Е.М. 76

Федоров С.П. (О нем) 10
Франгулян И. 140

Цискаришвили Д.Л. 168

Челидзе М. 151

Шавишвили М. 146
Шапиро А. 118
Шенгелия М.С. 161
Штейнберг П.Я. 69

Эристави К.Д. 156

Юркевич П.И. 77

INDEX OF NAMES

- Ameulle P. 78
Amoros 108
- Carajod E. 79
Carnot P. 104, 105
Cathala J. 88
Ciorapsiu 89
- Bellin A. 78
Boudin G. 80
- Dumitresco-Mante 89
- Fiessinger N. 80
Fronchel F. 91
- Gatinat I. 105
Gaubert 81
Gautron G. 106
Germain A. 106
Gimenez (About him) 94
Girard I. 81, 90
Gournau S. 107
- Hirose S. 110
- Lavergne H. 105
Léby-Volensi M.S. 82
Lemierre A. 91

Lemoine 78

Marti T. 92

Marre P. 104, 105

Massias Ch. 83

Milian M. 84

Mould R.F. 173

Nguyen dinch Hoarg M. 93

Parajotopoulos E. 80

Porumbaru 95

Reilly J. 91

Regranol M. 107

Safar A. 85

Sarrouv A. 108

Sergent E. 94

Sotiricu S. 86

Sudzuki B. 110

Theoderosco M. 95

Tourestier G. 94 (About him)

Tsamboulas N. 86

Vaol H. 109, 110

შობაარსი - СОДЕРЖАНИЕ - CONTENTS

ნიკოლოზ ყიფშიძე (ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა)	5
Николай Андреевич Кипшидзе (Краткий обзор жизни и деятельности)	18
Nikoloz Kipshidze (A Short Review of his Life and Activities)	28
ნიკოლოზ ყიფშიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები	37
Основные даты жизни и деятельности Н.А.Кипшидзе	40
The Main Dates of Nikoloz Kipshidze's Life and Activities	43
ნიკოლოზ ყიფშიძის შრომები	46
Труды Николая Кипшидзе	46
Nikoloz Kipshidze's Works	46
უცხოური სპეციალური ლიტერატურის რეფერატები	67
Рефераты специальной иностранной литературы	67
Abstracts of Special Foreign Literature	67
წიგნების, პერიოდული და გრძელდებადი გამოცემების რედაქტორი	81
Редактор книг, периодических и продолжающихся изданий	81
Chief Editor of Books, Periodical and Continuous Publications	81
ლიტერატურა ნიკოლოზ ყიფშიძის შესახებ	84
Литература о Н.А.Кипшидзе	84
Literature about Nikoloz Kipshidze	84
საიუბილეო თარიღები	98
Юбилейные даты	98
Jubilee Dates	98
დაბადების 75 წლისთავი	98
75 лет со дня рождения	98
75 years Anniversary	98
დაბადების 80 წლისთავი	99
80 лет со дня рождения	99
80 years Anniversary	99

დაბადების 115 წლისთავი	99
115 лет со дня рождения	99
115 years Anniversary	99
გარდაცვალება და დაკრძალვა	100
Кончина и похороны	100
Death and Funeral	100
ძირითადი შრომების ანბანური საძიებელი	104
Алфавитный указатель основных трудов	106
Index of main works	106
სახელთა საძიებელი	108
Указатель имен	111
Index of names	114